PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VIII. - Štev. 85 (2081) — Poštnina plačana v gotovini. Spedizione in abbon. post. I. gr. — TRST, torek 8. aprila 1952 — Cena 20 lir

Združimo VSE SILE SLOVENSKEGA LJUDSTVA NA TRŽAŠKEM OZEMLJU V ENOTNO BORBENO FRONTO PROTI VSEM NAKLEPOM RIMSKIH IMPERIALISTIČNIH KROGOV IN NJIHOVIH AGENTOV NA TRŽAŠKIH TLEH.

NAŠE LJUDSTVO SE JE POKLONILO NA OPČINAH HEROJEM - TALCEM IN JUGOSLOVANSKIM BORCEM, PADLIM ZA SVOBODO TRSTA

Nikdar več ne bomo dovolili, da bi nas še kdaj ubijali in ropali italijanski fašisti, ki skušajo ponovno dvigniti glavo

Zato se združimo v enotno antifašistično fronto in izločimo iz svoje srede kominformovske agente rimskega imperializma, ki hlepi po naši zemlji

Velika množica tržaških demokratov se je v nedeljo dopoldne poklonila spominu 71 talcev, ki so jih pred osmimi leti na openskem strelišču ustrelili nacifašistični zločinci. Kljub dopoldanski uri, kljub dežju, ki je neprestano pršel so ljudje prišli na kraj ustrelitve skoraj iz vseh okoliških krajev in mesta samega, da v tem trenutku, ko skuša imperialistična Italija mešetariti na škodo našega prebivalstva, počastijo spomin padlih za svobodo in dvignejo svoj glas proti fašističnim zločincem, ki zopet dvigujejo glave.

Okoli 11. ure je godba iz Plavij zaigrala žalostinko, nakar je tov. Kenda v imenu Zveze partizanov po kratkem nagovoru podal besedo tov. dr. Danevu, ki je dejal:

«Pred osmimi leti je na tem mestu padlo 71 talcev, ki so jih zadele nacifašistične svinčenke. To so bili Slovenci in Italijani, ki so jih nasilno pobrali iz tržaških zaporov in katerih edina krivda je bila, da so se dvignili proti nacifašističnemu terorju, da so hoteli živeti v bratskem sožitju — Slovenci in Italijani — lepše in boljše življenje na svobodni zemlji. Z dvignjeno glavo so šli v smrt, zavedajoč se, da se bore za pravično stvar in da bodo maščevani, ko bo nacifašistična zver uničena in bo enkrat za vselej zasijala zarja svobode».

Potem ko je omenil odločen odpor primorskega ljudstva in žrtve, ki jih je dalo v narodnoosvobodilni borbi, je govornik nadaljeval: «Kaj nam je nudila Italija v 25 letih vladanja? Konfinacije, izredno sodišče za zaščito države, uničenje naših kulturnoprosvetnih ustanov, uničenje naših gospodarskih obratov, ukinitev slovenskih šol, preganjanje slovenskega jezika itd. Naši ljudje, predvsem izobraženci, so morali zapustiti svojo rodno grudo, se izseliti ter si drugod poiskati kruha za svoj obstanek.

Toda naše ljudstvo ni klonilo, uprlo se je in s pomočjo demokratičnih Tržačanov italijanske narodnosti strlo fašizem na tem ozemlju. V tem boju smo imeli močno oporo v jugoslovanskih narodih, s katerimi smo se pod vodstvom maršala Tita borili proti skupnemu sovražniku. Osvoboditev Trsta po IX. korpusu in IV. jugoslovanski armadi ob podpori vsega demokratičnega prebivalstva je najlepši in najdragocenejši primer te povezave».

Govornik je nato omenil 11. obletnico napada Italije na Jugoslavijo, ki se je po večletnih borbah končala s porazom prve, in je nadaljeval: «Ali smo mi, kljub našim ogromnim žrtvam dosegli svobodo? Ne. našla se je sicer kompromisna rešitev z ustanovitvijo Tržaškega ozemlja, kar je bil le delni uspeh. Toda kaj se dogaja danes? Ni treba, da posežemo daleč nazaj, saj smo bili žive priče dogodkom zadnjih dni na tržaških ulicah. Rimski imperializem je s pomočjo fašističnih ostankov organiziral izgrede 20., 21. in 22. marca. Slišali smo njihove klice in njihova gesla. Ne zadovoljujejo se samo s Tržaškim ozemljem, njihov nenasitni imperializem steguje svoje grabežljive kremplje še naprej do Pulja, Reke, Zadra, morda še na nekdanjo «Ljubljansko provinco» in Crno goro, ki naj bi bila dota nekdanje italijanske kraljice Helene. Kaj pravijo k temu zavezniki? Popuščajo! Ali so pozabili, da smo bili ravno mi njihovi pravi zavezniki proti fašističnim osvajalcem v drugi svetovni vojni in da smo dali svoj ogromni krvavi in materialni delež za zmago skupne stvari. Ali so pozabili, kako so nas pozivali po radijskih valovih, naj napadamo in tolčemo skupnega sovražnika vsepovsod? Toda mi nismo pozabili. Iz tega mesta odločno protestiramo proti vsem krivicam, ki se nam godijo na kulturnem, gospodarskem in političnem področju».

Dr. Daneu je nato pozval vse demokratično prebivalstvo v skupno borbo proti fašizmu in rimskemu imperializmu ter se zahvalil jugoslovanskim narodom in vladi, ki danes najodločneje brani naše pravice. «Če v tej borbi ne bomo popustili», je še dejal, «in jo tudi dokončno izvojevali, tedaj se bomo na najdostojnejši način oddolžili spominu padlih talcev. Slava padlim junakom!».

V italijanščini je nato govoril tov. Eugenio Laurenti, ki je predvsem poudaril izdajstvo kominformističnega vodstva. V teh dneh, ko so fašistični razgrajači uprizorili izgrede po tržaških ulicah, so kominformisti zagnali krik in vik, češ da takega preganjanja svet še ni videl. In vse to zaradi nekaj vode, ki so je bili deležni fašistični razgrajači.

Pri tem pa pozabljajo na kri, ki je tekla v borbi proti fašistom in jo oni imenujejo «sramotna preteklost». Zato niso vredni, da se oddolžijo spominu padlih junakov, ki so s krvjo napojili opensko zemljo.

(Nadaljevanje na II. strani)

Sinoči je tajništvo OF prejelo sledečo brzojavko:

OSVOBODILNI FRONTI TRŽAŠKEGA OZEMLJA

BEOGRAD. — Republiški odbor sindikatov nameščencev kulturno umetniških ustanov za Srbijo pošilja s svoje letne skupščine pozdrave herojski borbi bratskega naroda STO, strnjenega okrog Osvobodilne fronte za pravilno skupno rešitev vprašanja STO.

Mi stojimo danes bolj čvrsto kot kdaj koli na braniku naše domovine in ne bomo dovolili, da se odtrže niti pedenj naše zemlje, za katero so dali življenja sto tisoči in naši bratje in sestre in sinovi prelili mnogo krvi.

Ne bomo dovolili, da se razšuje o svobodi naših bratov Slovencev in Hrvatov na STO brez soudeležbe Jugoslavije in dvigamo svoj glas protesta vse dotlej, dokler se ne osvobodi naše prebivalstvo izpod povampirjenega italijanskega fašizma.

Sporočamo vsem prijateljem na Zapadu, da vprašanje STO ne morejo reševati brez našega sodelovanja, ker je ta naša pravica izbojevana v narodno osvobodilni borbi, v borbi proti tistim, ki danes ponovno ogražajo naše brate Slovence in Hrvate.

Z vami stoji v teh težkih časih trdno kot granit, 16 milijonov Jugoslovanov, ki jih vodi naša vlada, naša slavna Komunistična partija Jugoslavije na čelu s tov. Titom. Naj živi borba ljudstva STO za svoje zgodovinske pravice! Naj živi vlada FLRJ! Naj živi KP Jugoslavije na čelu s tov. Titom!

Delegati letne skupščine sindikatov nameščencev kulturno umetniških ustanov Srbije

Tov. Stoka govori ob grobu padlih borcev na openskem pokopališču.

Po komemoraciji 71 talcev je množica odšla na opensko pokopališče, kjer je počastila spomin padlih borcev v narodnoosvobodilni vojni.

690 LET JEČE garibaldincem v Lucci!

LUCCA, 7. — V nedeljo 6. aprila predpoldne je porotno sodišče v Lucci izreklo sodbo v procesu proti 52 garibaldincem. Kazni so strožje, kot je zahteval javni tožilec dr. Agostini. Trije obtoženci (Mario Toffanin - Giacca, Vittorio Juri - Marco in Alfio Tambosso - Ultra) so bili obsojeni na dosmrtno ječo, spregledano v 30-letno ječo. Na 30 let sta bila obsojena Ostelio Modesti - Franco in Aldo Plaino - Valerio. 30 obtožencev je bilo obsojenih na zaporne kazni od 30 do 13 let, 11 pa jih je bilo oproščenih, med njimi tudi Zocchi, Fantini in Padoan. Po prestani kazni bodo obsojenci še tri leta pod policijskim nadzorstvom. Vsi obtoženci so bili oproščeni obtožbe veleizdaje.

Nekaj neslavnim stranem italijanske zgodovine je luška porota v nedeljo dodala še eno: z nezaslišano obsodbo bivših garibaldincev je obenem obsodila tudi italijansko osvobodilno gibanje v zadnji vojni ter s tem zatajila resnično, nesebično junaštvo onih nekaj italijanskih sinov, ki so puščali kri in tvegali življenje zgolj zato, da bi rešili svoj narod diktatorske samovolje in okupacije.

Italiji, seveda, takšne vrste junaki niso potrebni. Bili so umazani, neprimerno oblečeni in torej ne spadajo v italijansko zgovodino. Tja se lahko uvrstijo le zlikani, nadišavljeni princi in generali, podobe Grazianijev, D'Annunzijev, Roatt in Robottijev. Liki klavcev in požigalcev, morilcev in posiljevalcev, ki pa se jim italijanska sodišča tudi po izgubljeni vojni ne upajo očitati nečloveških zločinov, kajti ti so morili Slovence in Ruse, Albance in Abesince; požigali so tuje vasi in pobijali tuje talce in čeprav so s tem zagrešili vrsto najsramotnejših, podlih dejanj, jim madrepatria kar ne more izkazati zadostne hvaležnosti.

Nepristranskega presojevalca se bodo ob tem pravdoreku lotili pomisleki glede zrelosti mož, ki vodijo danes italijansko republiko. Nujno bo moral ugotoviti, da je postala demokratična republika zgolj po imenu, da pa se mišljenje njenih voditeljev niti za dlako ne loči od miselnosti zadnjega italijanskega absolutista. Prav tako kakor Mussolini, je tudi trenutna italijanska vlada impregnirana z našiljeno slavo in neminljivostjo Rima, ki si vse lasti in lahko nekaznovano vse počenja. Tudi trenutni režim, kakor Mussolinijev, širi dosledno svojo oblast povsod tam, kjer bi politika v nobenem primeru ne smela priti do veljave, ako ima država tudi pred svetom namen sklicevati se na svojo demokratičnost.

Danes pa imamo krščansko demokracijo že v cerkvi in v šoli, v upravnem uradu in na sodišču; brez ugovorov ji služi vera, prosveta in pravica.

Kako naj bi torej italijansko sodišče ne ustreglo političnemu interesu vladajočega režima in prav v primeru, ki je posredno vezan z zgodovino osovraženega soseda, in v trenutku, ko bi ta primer lahko nadvse uspešno podprl nesramno protijugoslovansko kampanjo. Da je pri tem storjena neopravičljiva krivica ne samo skupini nedolžnih ljudi, temveč — vsem doslednim borcem proti fašistični tiraniji, s tem si niti italijanska politika, niti italijanska justica ne delata predsodkov — število njunih dosedanjih nedolžnih žrtev je tako ogromno, da jima tudi zaključluških sodnikov ne bodo tevesti. In kakor se italijanska politika in justica ne ozirata na posledice svojega nečloveškega početja, prav tako se tega ne zavedajo njeni služabniki, prepričani menda, da Rimu ni dana le verska, marveč tudi politična in justična nezmotljivost.

Toda nekdo bo vendarje moral prevzeti odgovornost za nesramno samopašnost Rima, ki si že zopet upa obsojati in zapirati antifašiste. Kajti nikdar bi ne smeli pozabiti, da tega izraza ni skodoba šele vojna ali povojna doba, in da ni udomačen le v Italiji.

Zgodovina je zapisala, da se je leta 1940 vnela vojna med fašisti in antifašisti, in da so antifašisti vsega sveta fašizem premagali. Zapisati to bo morala tudi, da je po sitovitem trčenju prišlo do sramotne nečednosti: da so namreč prav bivši zavezniki proti fašizmu kmalu po zmagi izročili nemočnim fašističnim ostankom, zbranim v nekdanjem gnezdišču, zopet oblast in tehtnico pravice.

Posledice te nerazumljive, nesmiselne zavezniške strpnosti nasproti fašističnim ostankom so se v Italiji takoj pokazale: antifašisti so se znašli tam v prav enakem položaju in s prav enakimi občutki kakor leta 1930.

Sodba v Lucci pa je opomin tudi za nas, za vse demokratične Tržačane in še posebej za Slovence, je še eno potrdilo, kaj moramo in smemo pričakovati od Italije, če bi se uresničil njen pohlep po naši zemlji. Ta sodba nam še bolj krepi zavest, da se moramo složni upreti nevarnosti, ki nam grozi od italijanskega imperializma, in nas spodbuja k delu, da bo ta naša enotna fronta čim trdnejša in močnejša.

M. L.

UIL o krizi italijanskega gospodarstva

RIM, 7. — Glavni odbor sindikalne organizacije UIL je odobril resolucijo o gospodarskem in sindikalnem položaju, v kateri opozarja na «težki splošni položaj, ki je nastal v Italiji zaradi vedno resnejše kronične gospodarske krize, ki povečuje brezposelnost in zmanjšuje že tako nizko življenjsko raven delavskega razreda». Odbor ugotavlja, da je «neprimerna gospodarska politika vlade glavni krivec za ta položaj».

OGORČENOST V VSEJ FLRJ ZARADI OBSODBE GARIBALDINCEV V LUCCI

Okrepitev obnove fašizma in gonje proti Jugoslaviji

690 let zapora, ki so jih dobili antifašistični borci v Lucci, dokazuje, da je italijanska vlada pripravljena obračunati z vsemi, ki so se dosledno borili za demokracijo in svobodo Italije

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 7. — Vsa jugoslovanska javnost in tisk z gnusom obsojata obsodbo v Lucci in poudarjata, da je ves potek procesa, posebno pa obsodba, dokazal, da je želja in namen italijanskih uradnih krogov, da se še bolj razpihuje sovraštvo in gonja proti garibaldincem in proti Jugoslaviji in da se še bolj ohrabrijo fašistični elementi v Italiji.

Današnja «Borba» piše med drugim, da je obsodba v Lucci dokazala, da je italijansko sodstvo v službi italijanske iredente. Obsodba je izrečena v trenutku, ko italijanska vlada išče nove izvore za okrepitev obnove fašizma in gonje proti Jugoslaviji. Teh 690 let zapora, ki so jih dobili antifašistični borci, dokazuje, da je današnja italijanska vlada pripravljena obračunati z vsemi tistimi, ki so se dosledno borili za demokracijo in svobodo Italije. «Borba» poudarja, da je ta obsodba verjetno hkrati grožnja tistim Italijanom, ki živijo v coni A STO, in zaključuje:

«Obsodba v Lucci dokazuje, kako daleč so današnji voditelji Italije pripravljeni iti, da bi ustvarili čim več ovir za normalne sosedne odnose z Jugoslavijo».

Zagrebški «Vjesnik», glasilo Ljudske fronte Hrvatske, piše, da je rimska vlada proces v Lucci inscenirala z namenom, da bi razvila sovraštvo proti Jugoslaviji in njenim narodom. Ta proces je v neposredni zvezi z gonjo za Trst in njegov namen je bil prikazati Jugoslavijo kot imperialistično državo, ki bi hotela zase celo Videm in najbrž še — Milan. Obsodba garibaldincev dokazuje, da De Gasperijev režim ne izbira sredstev za dosego svojih ciljev.

Podobne komentarje, v katerih se sodni zločin v Lucci obsoja, so objavili vsi jugoslovanski listi, še prav posebej pa «Oslobodjenje» v Sarajevu, «Nova Makedonija» v Skoplju in drugi, ki poudarjajo, da se je Rim pokazal kot sovražnik demokracije in kot zaščitnik povampirjenega imperializma.

Okrožno sodišče v Stipu je danes obsodilo štiri bolgarske državljane in enega Bolgara, jugoslovanskega državljana na večletne kazni zaradi vohunskega delovanja v prid bolgarski obveščevalni službi. Glavni obtoženec, Bolgar Stojan Slovčevski, je obsojen na 15 let, ostali štirje obtoženci pa na razne kazni od 5 do 10 let. Vsi obsojeni so priznali, da so prišli v Jugoslavijo po nalogu bolgarske obveščevalne službe.

Pred okrožnim sodiščem v Beogradu se je danes pričela sodna razprava proti 14 osebam, ki so stopili v zvezo s tako imenovanim emigrantskim centrom «osvobodilna zveza Jugoslavije» v Parizu.

B. B.

Nova sovjetska mirovna ofenziva?

MOSKVA, 7. — Stalin je sprejel v nedeljo indijskega veleposlanika Sarvepalla Radhakrishnana. Razgovoru je prisostvoval tudi sovjetski zunanji minister Andrej Višinski. Predstavnik veleposlaništva je izjavil, da se je razgovor tikal «Indije, Azije in drugih vprašanj». Stalin je zdaj po dveh letih že drugič sprejel indijskega veleposlanika. Med tem časom Stalin ni sprejel drugih zahodnih ali nevtralnih diplomatov.

Indijski veleposlanik Radhakrishnan je izjavil: «Po razgovoru s Stalinom imam vtis, da je vsa vprašanja, ki danes razdvajajo svet, mogoče rešiti z razgovori in pogajanji. Napačno bi bilo zapreti vrata pred vsakim zbližanjem in vnaprej napovedovati, da je nemogoče. Treba je storiti vse, da bi se zbrali voditelji».

Kremeljski razgovor, ki ga v glavnem razlagajo kot nov poskus Moskve, da se spusti v pogajanja z Zahodom, je vzbudil po vsem svetu obilo komentarjev. Današnji londonski «Daily Telegraph» piše, da vse kaže, da začenja ZSSR novo diplomatsko ofenzivo. Če je Stalin poskušal, kot se zdi, s pomočjo indijske vlade sondirati teren za sestanek visokih predstavnikov velesil, je treba to potezo spraviti v zvezo s sovjetskimi predlogi glede Nemčije. List opozarja, da je v četrtek Stalin v odgovorih na vprašanja ameriških novinarjev dejal, da bi bil sestanek vodilnih državnikov velesil «verjetno koristen», in meni nato, da je glavni vzrok za zadnje sovjetske poteze vedno večja učinkovitost atlantske organizacije in da Moskva poskuša z novo mirovno ofenzivo zaustaviti izgrajevanje evropske obrambe.

V Foreign Officeu so se omejili na izjavo, da angleška vlada ni bila obveščena o tem razgovoru, vendar ne kaže, da bi se v Londonu pritoževali nad to neodvisnostjo, ki jo kaže Indija, članica Commonwealtha. Menijo, da bi Pandit Nehru mogel posredovati za pomiritev med vzhodom in zahodom, zlasti pa da bi lahko posredoval v Moskvi, da bi se končala vojna na Koreji.

V spodnji zbornici je laburistični poslanec Dodds vprašal Churchilla, ali je še tako navdušen za morebitni sestanek s Stalinom, kot je bil pred volitvami. Churchill je odgovoril, da bi «z veseljem pozdravil morebitno konferenco s Stalinom in Trumanom, če bi bile okoliščine ugodne».

Predstavniki ameriškega zunanjega ministrstva pravijo, da doslej niso dobili niti iz Novega Delhija, niti iz Moskve nobene uradne informacije o kakšni iniciativi za sestanek treh velikih. Ameriška zastopstva v teh mestih tudi niso dobila nobenih posebnih navodil v tem smislu. V washingtonskih krogih poudarjajo, da že obstajajo organizmi, v katerih lahko tako Rusi kot Indijci načnejo zamisel za konferenco predstavnikov velesil. Pri tem mislijo na OZN in pa na normalno diplomatsko pot. Obenem opozarjajo, da so se doslej ponesrečili vsi napori zahodnih velesil, da bi skupno z ZSSR sestavile dnevni red za podobno konferenco. Predstavnik zunanjega ministrstva je tudi dejal, da predvsem pričakujejo sovjetski odgovor na zahodno noto o Nemčiji.

V Parizu pa pravijo krogi, ki so blizu zunanjega ministrstva, da razgovoru med Stalinom in Radhakrishnanom ne gre pripisovati posebne važnosti. V teh krogih pravijo, da bi najboljši dokaz sovjetske dobre volje predstavljal pozitiven odgovor na zahodno noto o Nemčiji in pa sprememba sovjetskega stališča glede avstrijske pogodbe. List «Aurore» poroča danes o govoricah, da bo Nehru v kratkem odpotoval v Moskvo in da bo imenoval svojo sestro za veleposlanika v Kremlju.

Nove zmage laburistov

LONDON, 7. — Iz nadaljnjih podatkov, ki prihajajo o upravnih volitvah v Veliki Britaniji, je razvidno, da konservativci še dalje zgubljajo tla v borbi z laburisti. Ti so si namreč zopet priborili večino v West Riding (Yorkshire), kjer imajo sedaj večino 26 sedežev. Do sedaj je laburistična stranka dobila 300 sedežev, zgubila pa jih je samo 16; v petih svetih je dobila absolutno večino, od teh so v dveh prevladovali do sedaj konservativci. Pred volitvami so imeli laburisti večino v osmih svetih, toda v petih od teh so volitve danes in v sredo.

V Dublinu je danes prišlo do neredov ob priliki nekega zborovanja, ki ga je organizirala irska laburistična stranka, da protestira proti davkom, ki jih predvideva nov proračun. Neredi so nastali šele po zborovanju. Bilo je okoli 20 ranjenih in policija je aretirala več ljudi.

Zunanjepolitična komisija laburistične parlamentarne skupine je danes razpravljala o zahodni obrambi in o nemški oborožitvi v luči sovjetskih predlogov za združitev Nemčije. Glede nemške oborožitve je v stranki več struj. Ena nasprotuje vsakršni nemški oborožitvi, druga je mnenja, da je treba oborožitev odložiti, da se ne onemogočijo pogajanja z Rusijo. Nekateri poročajo pospešitev evropskih obrambnih priprav, da bi tako prepričali Rusijo, da Zahod ne more prenehati s svojo oborožitvijo, če Rusija ne sprejme nekaterih predlogov. Četrta skupina pa želi čim prejšnje oborožitve Zahodne Nemčije in angleško udeležbo v evropski vojski.

Razgovori v Kairu

KAIRO, 7. — Britanski poslanik Sir Ralph Stevenson je imel danes kratek razgovor z zunanjim ministrom. Po razgovoru je oba sprejel ministrski predsednik Hilali paša. Po pisanju lista «Al Misri» morajo biti današnji razgovori odločilni, t. j. ali se bodo nadaljevali ali pa prekinili. List dodaja, da je Hilali paša pozval Angleže, naj se razgovori pospešijo.

Po današnjem razgovoru s Hilali pašo je Stevenson izjavil novinarjem: «Se vedno si izmenjujemo misli». Takoj po razgovoru z britanskim poslanikom je Hilali paša sprejel ameriškega poslanika Jeffersona Cafferyja.

Španska nota zaradi Tangerja

MADRID, 7. — Španski zunanji minister je danes poslal voditeljem diplomatskih predstavništev držav, ki so zastopane v tangerskem nadzorstvenem odboru, t. j. ZDA, Franciji, Veliki Britaniji, Italiji, Belgiji, Nizozemski in Portugalski note, v katerih se zahteva povratek k dogovorom iz leta 1923 in 1928, ki urejajo mednarodni režim v Tangerju.

V notah, ki so bile izročene omenjenim predstavništvom, se govori o pogojih, v katerih je bil tangerski statut spremenjen s pariškimi dogovori 1945, ne da bi bili prej vprašali za mnenje Španije, in se poudarja, da je treba novi sistem opustiti, ker je začasnega značaja.

Dalje govorijo note, «o velikih napakah tega režima, zlasti informacijske in policijske službe, kar dokazujejo dogodki 30. marca».

Zato se zahteva, naj sistem iz leta 1945, ki je zapadel, nadomesti z dogovori iz leta 1923 in 1928, ki bi moral vstopiti v veljavo avtomatično. Dalje se zahteva, naj se na podlagi teh dogovorov takoj reorganizirajo mednarodna uprava in varnostni organi, tako da bo mogoče svoj čas sklicati diplomatsko konferenco, ki naj izvede dokončno reorganizacijo vsega sistema v Tangerju.

De Gasperi potrebuje žrtve v coni B

Kot na povelje CLN je skupina italijanskih učiteljev iz cone B „pribežala" v Trst, da bi dala De Gasperiju vsaj en „argument o pregajanju Italijanov"

KOPER, 7. — Okrog 200 staršev otrok osnovnih in srednjih italijanskih šol v Izoli je danes obsodilo ravnanje skupine italijanskih učiteljev, ki so samovoljno zapustili svoja službena mesta na šolah, ne da bi obvestili pristojne šolske oblasti, in odšli iz jugoslovanske cone STO v Trst.

V pismu, ki so ga poslali starši otrok z današnjega roditeljskega sestanka predsedstvu okrožnega ljudskega odbora, poudarjajo, da je skupina italijanskih učiteljev zaradi umazanih političnih špekulacij zapustila svoje učence ravno pred koncem šolskega leta.

«V službi iredentističnih ciljev CLN v Trstu ter protijugoslovanskih manevrov italijanske zunanje politike — pravijo starši v pismu — so ti učitelji izdali interese italijanske šole in italijanske prebivalce Istrskega okrožja».

Poleg tega poudarjajo v pismu, da so ti italijanski učitelji po direktivah od zunaj izbrali za zapustitev šole prav sedanji trenutek, ko je v Londonu tristranska konferenca, in sicer zato, da bi italijanski vladi dali kak argument o nekem namišljenem preganjanju Italijanov v Istrskem okrožju.

«Prosimo ljudsko oblast, — pravijo starši ob koncu pisma — da bi podvzela vse potrebne korake, za nemoteno nadaljevanje pouka z učitelji, ki so pošteni in predani stvari delovnega ljudstva».

Svet za kulturo in prosveto koprskega okraja je sporočil, da je ukrenil že vse, kar je potrebno, za normalno delovanje pouka v tistih razredih italijanskih šol v Izoli, v katerih so učitelji zapustili cono.

De Gasperijeva režija pritiska in izsiljevanja je predvidela tudi tisto potezo, katera naj bi vsaj na videz omogočila v trenutku, ko je v Londonu konferenca treh, od katere si rimski imperializem ne obeta tistih rezultatov, ki si jih je bil zamislil — vsaj malo ublažiti dejstvo, da so Italijani v coni B popolnoma enakopravni v vsem javnem življenju, predvsem pa na prosvetnem področju, medtem ko čez 5000 slovenskih otrok v Italiji nima niti ene osnovne šole, niti enega otroškega vrtca v svojem materinem jeziku.

To «bežanje» iz cone B v cono A — s popolnoma normalno osebno izkaznico v roki, ki zadostuje vsem prebivalcem cone A odhod in prihod vanjo — pa se je zgodilo točno istega dne, ko je De Gasperija obiskal tajnik CLN Rovatti, tržaški podžupan Vizintin in vrhovni poglavar bojevniških tržaških italijanskih organizacij «grigioverde» capitano Monciatti, ki so mu prinesli zloglasno fašistično resolucijo iz gledališča «Verdi» od 20. marca.

Tudi resolucija, ki jo je skupina «beguncev» podpisala, jih je čakala v Trstu že pripravljena skupaj s «podrobnim poročilom» o položaju italijanske šole v coni B. Oboje so — kot poroča Ansa — takoj poslali rimski vladi, a «slučajni» De Gasperijevi gostje bodo zadevo takoj «še podrobneje razložili». Pri tem bodo uporabljali zopet staro pesem o «nesrečnih sorojakih», «policijskih preganjanjih» itd. itd. Skratka: stara pesem v najnovejši izdaji, vskladena z glasovi poslanika Brosia, grofa Carrobia in Shiffrerja v Londonu.

Londonsko barantanje se še vedno nadaljuje

Washingtonski „Sunday Star" o tržaškem vprašanju

LONDON, 7. — Danes popoldne se je nadaljevala tristranska konferenca o Trstu. Razgovori, ki so jim prvič prisostvovali član ameriške delegacije Greene, ameriški polkovnik Vorhis, načelnik pravnega urada ZVU, in prof. Schiffrer, ki je sicer uradnik ZVU, pa je član italijanske delegacije, so bili še vedno tehničnega značaja. Kot pravi poročilo, ki ga je izdal Foreign Office, so na današnji seji «razpravljali o sedanji organizaciji in funkcioniranju ZVU, s sodelovanjem strokovnjakov, ki so prišli iz Trsta». Prihodnja seja bo jutri.

Medtem ko so Angleži in Amerikanci, kot so obljubili, precej molčečni o poteku pogajanj, so italijanski viri zelo zgovorni, čeprav ne povedo, kaj so Italijani pravzaprav zahtevali. Po teh virih se zdi, da Angleži poudarjajo, da je pri ZVU že zdaj zaposlenih precej Italijanov, Italijani da pa ugovarjajo, da ti italijanski uradniki «nimajo velike odgovornosti, ker so na glavnih mestih zavezniški uradniki» in da je «določen del tržaških uradnikov indipendentističnega mišljenja in da ga zaradi tega ni mogoče upoštevati pri računih».

Washingtonski list «Sunday Star» zatrjuje danes, da bi «ZDA, Anglija in Francija morale pozvati Italijo in Jugoslavijo, naj s posrednimi pogajanji rešita tržaško vprašanje». List pravi, da so se zahodne velesile znašle v nerodnem položaju in zatrjuje, da «ni lahko oporekati Titovemu stališču glede Trsta, kajti Trst je bil prej pod avstrijsko upravo, del njegovega prebivalstva je jugoslovanski in pristanišče je za Jugoslavijo zelo važno». List nadaljuje, da je «odkrit spor med Italijo in Jugoslavijo nevaren za obe deželi in za ves zahod».

WASHINGTON, 7. — Predsednik komisije za oborožene sile v predstavniški zbornici Carl Vinson je izjavil, da bodo imele ZDA proti polovici leta 1956 «skoraj popolnoma moderno» vojsko. Po tem datumu bo mogoče stroške za oborožitev znatno zmanjšati.

Delegati vasi nabrežinsko-devinskega okraja so v nedeljo v devinskem gradu izročili zastopniku generala Wintertona, poveljnika angloameriških čet cone A, spomenico, v kateri protestirajo proti kakršnemu koli poskusu Italije, da bi se še kdaj koli vrnila v te kraje. — Kot vidimo na sliki, so delegati nosili s seboj napis: «Nočemo Italije».

Spomenico objavljamo na drugi strani.

Tajništvo OZN je nocoj uradno javilo, da se bo Varnostni svet sestal v torek, da začne razpravljanje o tuniškem vprašanju.

×

LONDON, 7. — Spodnja zbornica je nocoj s 309 glasovi proti 274 odobrila finančni zakon, ki ga je bil predložil finančni minister Butler.

★

ATENE, 7. — Trideset grških študentov, ki živijo v tujini, je neko grško vojaško sodišče obsodilo na smrt, ker se niso javili na vojaškem naboru.

Obrambni minister je sporočil, da se obsodba lahko razveljavi če bodo študenti vložili priziv, potem ko se bodo predstavili vojaškim oblastem.

★

WASHINGTON, 7. — Podpredsednik ZDA senator Barkley je po današnjem razgovoru s Trumanom odklonil odgovor na vprašanja nekega novinarja glede njegovih namenov v zvezi s predsedniškimi volitvami.

Do sedaj ni hotel Barkley povedati, ali misli kandidirati za demokratično stranko.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Danes, torek 8. aprila
Albert, Viljenica
Sonce vzide ob 5.33, zatone ob 18.43. Dolžina dneva 13.10. Luna vzide ob 16.55, zatone ob 4.32.
Jutri, sreda 9. aprila
Marija, Ljuban

Kmetijsko nadzorništvo v Vidmu slabo opravlja svoje delo in naloge

Ljudje so s poslovanjem tega urada nezadovoljni, ker ne rešuje njihovih prošenj in ker nima nobene iniciative

Vsi vedo, da obstaja v vseh provincah italijanske republike Kmetijsko nadzorništvo, ki pravzaprav predstavlja na kraju ministrstvo za poljedelstvo in gozdarstvo.

Tudi v Vidmu imamo tako nadzorništvo, ki ima na razpolago kar celo palačo v Ul. Prefettura.

Ko človek stopi v to palačo, ima vtis, kakor da bi stopil v kako svetišče; takšna je vzvišenost v sobah, kjer se zdijo funkcionarji pravi svečeniki, ki opravljajo obrede.

Kar hitro povejmo za kaj gre: prišli smo pogledat, kako je s prošnjo za zgraditev hleva, ki smo jo vložili že leta 1946. Tam nam rečejo, naj se vsedemo, potem pa ukažejo slugi, naj prinese enega izmed tistih velikih snopov aktov, ki so tako podobni mašni knjigi.

Potem listajo po snopu, nam rečejo, naj se približamo k mizi, da se na lastne oči prepričamo o rumenih listih, ki predstavljajo našo zadevo.

Nato nam povedo, da so poslali ostali del spisov na okrožno kmetijsko nadzorništvo, ki mora ukreniti glede finansiranja. Pri tem pa nam rečejo s svečanim in resnim glasom, da bo težko kaj konkretnega iz naše vloge.

Vprašamo funkcionarje, če je bilo kaj več upanja tedaj, ko smo vložili prošnjo. Tedaj nam povedo, da je bilo takrat še manj možnosti, kajti država je morala misliti na plačilo vojne škode.

Ne rečemo nič več tem vzvišenim zastopnikom ministrstva za poljedelstvo in gozdarstvo, spoštljivo pozdravimo in gremo po širokem stopnišču.

Ko smo na odprtem zraku, začnemo razmišljati o stvari in se vprašamo, čemu so sploh pri nadzorništvu sprejeli našo prošnjo, če so že vnaprej vedeli, da ne bo nobenega koristnega rezultata.

Zakaj niso že prej obvestili tisoče ljudi, naj ne vložijo prošnje za prispevek in raznih načrtov za izboljševalna dela, če so že prej vedeli, da nimajo denarja za to.

Mislimo, da se tako ravnajo samo brezvestni ljudje. Da bi ti gospodje v Vidmu vsaj bili toliko dostojni ter ne bi ustvarjali pri ljudeh utvar. Ne, oni še nadalje sprejemajo prošnje, kar pomeni, da ljudje zaman trošijo denar. Ti funkcionarji še vedno vztrajajo na zgrešeni poti laži in napak. To pa povzroča med ljudmi nezaupanje in nevero. Zato lahko štejemo na prste one kmete, ki še verjamejo v ugodnosti raznih zakonov ministrstva za poljedelstvo in gozdarstvo. Ko pa ljudje ne verjamejo več v zakone, se tudi oblast in vlada osmešita.

Ko naši ljudje govorijo o «ukrepih» in «zanimanju» Kmetijskega nadzorništva v Vidmu se vedno ironično posmehujejo.

Mi mislimo, da je stvar resna in menimo, da bi bilo bolje, da bi Kmetijsko nadzorništvo v Vidmu zaprlo svoje urade, če je le navaden birokratski urad za zvezo med državljani in državo, ne da bi pri tem sploh imel kakšno pobudo.

Če bodo zaprli svoje urade ne bo iz tega nobene škode, kajti ne vemo, čemu služi plačevati toliko uradnikov, če vam ti lahko povedo samo «da ni fondov».

Mislimo, da bi moral biti na čelu tega nadzorništva nekdo, ki bi vedno branil interese province pred osrednjimi organi. O takem načelniku pa nismo doslej nič čuli in mislimo, da najbrž prihaja v urad ob točni uri samo zato, da bere razne okrožnice iz Rima in Benetk. To pa je vsekakor premalo za naše velike potrebe.

Dveurna stavka delavcev CRDA v Tržiču

TRŽIČ, 7. — Vse sindikalne organizacije v Tržiču so napovedale za danes splošno stavko delavcev Združenih jadranskih ledjedelnic. Stavka se je pričela ob 10. in je trajala do 12. ure. Udeležilo se je je ogromno število delavcev vseh tovarniških odsekov. Stavke so se udeležili tudi delavci in nameščenci, ki so bili službeno premeščeni v Benetke, kjer delajo na petrolejski ladji «Aurora».

Stavka je bila organizirana kot odgovor na vodstvo CRDA, ki noče priznati delavcem 8000 lir nagrade za presežek proizvodnje, ki jo delavci zahtevajo za vsa povojna leta. S tem se je odnos med delavci in delodajalci še bolj zaostril.

Letalske vožnje Gorica - Rim

GORICA, 7. — Z današnjim dnem bo letalo na progi Gorica - Rim, ki jo upravlja družba LAI, potovalo dnevno in ne samo trikrat na teden kot doslej. Z goriškega letališča bo letalo odpotovalo proti Rimu ob 8. uri in bo po pristanku v Benetkah prispelo v Rim ob 10.20. Iz Rima bo odpotovalo proti Gorici ob 15.20 in prispelo v Gorico ob 18.

V Ceneboli v Beneški Sloveniji spravljajo seno s bribov s sanmi.

KRATKE VESTI iz beneških vasi

Podbonesec

Na podlagi zapornega povelja sodnih oblasti so karabinjerji iz Podbonesca aretirali 26-letnega knjigovodjo Roberta Jusa iz St. Petra Slovenov, ki je uslužben na našem županstvu.

Po obtožbi je Jusa kot javni funkcionar zakrivil zločin izsiljevanja v škodo brezposelnih iz te občine.

Za ta prekršek proti javni upravi določa kazenski zakonik od 4 do 12 let ječe. Jusa so odpeljali v okrajne zapore v Čedad in ga bodo kasneje premestili v Videm. Sodna oblast je že uvedla preiskavo proti njemu.

Taki so torej mladeniči, ki prihajajo iz šol, katere so središče nacionalizma. Mnogokrat zaprejo oblasti eno oko ter zakrijejo razne prekrške, ko pa to ni več mogoče, tedaj je zaključek pač takšen kakršen je v tem primeru.

Št. Peter Slovenov

Danes bodo v naši vasi položili temeljni kamen strokovne šole. Te manifestacije se bodo udeležile občinske in pokrajinske oblasti. Jasno je, da ne bo manjkalo običajnih patriotičnih govorov.

Dreka

V naši občini potrebujemo žičnico. Ta žičnica bi mnogo koristila bodisi poleti ob lepem vremenu bodisi pozimi, ko imamo grdo vreme. Žičnica je toliko bolj nujna, v kolikor nimamo nobene ceste in bi pomenila zgraditev ceste velike stroške. Poleg tega so ceste pozimi neuporabne zaradi velike množine snega, ki pade pri nas vsako zimo. Kidanje snega pa je tudi zelo težko delo.

Dobra vzpenjača bi poleti mnogo koristila pri prevozu drv v dolino, pozimi pa za razne dobave, ki jih vas potrebuje.

Pri tem moramo opomniti, da ne mislimo tu na delo velikega obsega, t. j. da se zadovoljimo z majhno vzpenjačo za prevoz blaga, in ne zahtevamo večje žičnice za prevoz ljudi. Mislimo, da se tak načrt da uresničiti.

Neme

S prihodom pomladi prihajajo k nam tudi skupine turistov, ki uživajo lepoto naših lepih gričev. Tako so za velikonočni ponedeljek najavili prihod velike skupine delavcev iz Torviscose. Onega dne pa bodo prišli k nam tudi ljudje iz drugih krajev, ki bodo praznovali Vstajenje na odprtem.

V Trlan bo prišlo n. pr. mnogo ljudi tudi iz drugih provinc. Zato pripravljajo na travniku številne stojnice za lačne ljudi. Poleg tega bodo prišli tudi vrtiljaki in bodo postavili razne lesenjače za streljane v cilj itd. Postavili bodo tudi brjarje za ples.

Matajur

Smučarska tekma je v nedeljo na pobočju Matajurja doživela zelo laskav uspeh. V Jerovnico je tega dne prišla velika množica ljudi, ki se je navduševala nad smučarji. Zmagovalec tekme je bil domačin, mladi Gošnjak. Organizacija je bila res vzorna, žal so lahko vozili avtomobili le do Jerovnice, ker od tam naprej ni nobene ceste. Proga je bila v najboljšem stanju, tako da so bili rezultati res dobri. Incidenta k sreči ni bilo nobenega. Program se je končal v Sovodnjah, kjer so delili nagrade in je bilo poskrbljeno tudi za zabavo, tako da so se vsi vrnili zadovoljni domov.

Upamo, da bo uspeh tekme v veleslalomu, ki jo je organizirala sekcija CAI iz Čedada, v vzpodbudo, tako da bodo tekmo druga leta ponavljali ter da bodo tudi ti kraji postali središče zimskega športa.

Vesti za trgovce

GORICA, 7. — Zveza trgovcev za goriško pokrajino sporoča vsem članom, da si na njenem sedežu v Ul. IX. avgusta 11 lahko ogledajo sledeče okrožnice: navodila za izvajanje protokola z dne 11.3.1952 med Italijo in Sovjetsko zvezo: izvoz kanoplje in uvozna potrdila; izvoz odpadkov surovih kož; trgovinske izmenjave z Vzhodno Nemčijo; plačilni dogovor z Iranom; plačilni dogovor s Turčijo; navodila za izvajanje sporazuma med Italijo in Grčijo z dne 31. avgusta 1949; izvoz odrezkov zajčjih kož; izvoz ovčjih in kozjih kož; navodila za izvajanje italijansko-iranskega sporazuma z dne 3. februarja 1952; načrt za izvoz bombaževih tkanin.

Do 15. aprila je čas uničiti koruzna stebla

GORICA, 7. — Opozarjamo vse kmetovalce, ki še niso uničili koruznih stebel in ličja, naj to storijo čimprej. Zadnji rok, ki so ga določile oblasti, rok, ki so ga določile oblasti za uničenje koruznih stebel, je 15. april. Z uničenjem koruznih stebel bodo kmetovalci obvarovali pridelek koruze koruzne plesni, ki se razvija ravno v vlažnih kopicah koruznih stebel.

RAZPRAVA GLOBOKO UŽALOSTILA SODNEGA URADNIKA

Oproščeni zapisnikar si je prerezal grlo z britvijo

GORICA, 7. — Sodišče je na razpravi v petek popoldne oprostilo starega sodnijskega zapisnikarja Jožefa Polija, ki je bil obtožen, da si je prisvojil 153.000 lir, katere je prejel za prodane kolke in pri tem hlinil, da so denar ukradli neznanci iz predala pisalne mize v njegovem uradu. Poliju se je potem, ko je predsednik sodišča izrekel oprostitev, zvalil težek kamen od srca in je bil sodnikom hvaležen, da so vendar spoznali njegovo nedolžnost. Toda kmalu nato se je Poliju vrnil mrk pogled in je kljub oprostitvi začutil, da se mu je zgodila ogromna krivica. Njega, starega, poštenega uradnika, ki je imel že desetletja opravka z zakoni, ki so mu prešli že v kri in meso in se ni po njih samo ravnal, temveč je po njih tudi čutil, so s krivično obdolžitvijo globoko razžalili.

Krivica, ki se mu je zgodila, ga je preganjala po razpravi še bolj kot pred njo. Utehe svoji potrtosti ni našel niti v tolažilnih besedah svojih najdražjih in prišel do zaključka, da ga bolesti, ki mu neusmiljeno teži dušo, lahko reši samo smrt. Zato je v nedeljo popoldne v žalosti, ki je mejila z blaznostjo, vzel britev in si v kopalnici svojega stanovanja na Tržaški cesti 35, prerezal grlo. Njegovi domači, ki so ga razumeli in ves čas pazili nanj, so preprečili, da bi do kraja izvršil svojo namero.

Polija so s prerezanim grlom pripeljali v mestno bolnišnico, kjer so mu takoj nudili pomoč in ga ohranili pri življenju. Ozdravel bo v petnajstih dneh, če ne bo komplikacij.

Poravnava starih računov?

GORICA, 7. — Agenti javne varnosti so pred dnevi naleteli ponoči na 48-letnega Franca Semerla iz Ul. Ascoli 21, ki si je z robcem brisal kri z obraza in od časa do časa pljunil iz ust krvavo slino. Moža so agenti pospremili na kvesturo, kjer je izjavil, da ga je napadel neznanec, ki ga zaradi ran ni mogel dohitet!.

Policija je že naslednjega dne izsledila napadalca in pridržala 30-letnega Emila Kočevarja s Placute 10. Pri zasliševanju je Kočevar izjavil, da je Semerl napadel njega in da se je le branil.

Policija nadaljuje s preiskavo, da bi pojasnila, kaj tiči za zahrbtnim napadom in bo v kratkem prijavila krivca sodnim oblastem, pred katerimi se je Kočevar, kot smo že poročali, še včeraj zagovarjal zaradi svoje vročekrvnosti.

Napad ali bolne sanje

GORICA, 7. — Danes zjutraj ob pol dveh so morali bolničarji Zelenega križa pomagati 46-letnemu Venceslavu Saksidi iz Ul. Scuola Agraria 6. Saksida, ki je imal globoko rano na čelu, so odpeljali v mestno bolnico Brigata Pavia. Zdravnikom in policiji je Saksida izjavil, da ga je, ko se je ponoči vračal domov, neznanec napadel in ga ranil. Policija, ki sumi, da je napad le plod Saksidove domišlije, je pričela s preiskavo.

Padec z lestve

GORICA, 7. — Včeraj pozno popoldne se je vrnil 48-letni kmet Jožef Zian iz Podgore nekoliko vinjen domov. Kljub pozabljivosti, ki jo pri človeku povzroči odvišen kozarec vina, se je Zian spomnil, da je treba nakrmiti živino. Povzpel se je po lestvi na senik, toda nerodna stopinja mu je preprečila, da bi opravil delo. Padel je s približno treh metrov višine in si zlomil nekaj reber na levi strani. Rešilni avto Zelenega križa ga je pripeljal v mestno bolnico Brigata Pavia. Ozdravel bo v štiridesetih dneh.

Izredna podpora brezposelnim za veliko noč

GORICA, 7. — Vsem brezposelnim z družino, ki nimajo nobenega dohodka, bodo v sredo 9., v četrtek 10. in v petek 11. aprila od 15. do 18. ure pri občinski podporni ustanovi (ECA) delili izredno podporo za veliko noč.

Brezposelni bodo morali na omenjenem uradu predložiti potrdilo Pokrajinskega urada za delo, ki ga potrdi Socialno skrbstvo.

Izredne popore ne bodo prejeli tisti brezposelni, ki že prejemajo redno podporo za brezposelnost ali pa se hranijo pri ECA ali pri AP (Assistenza pubblica), kakor tudi ne oni, ki delajo v delovnih centrih.

Nepotrebna skrb za „istrske brate"

GORICA, 7. — Goriška podružnica Lege Nazionale iz Trsta, katera je prav te dni dobila od koprskih oblasti pošteno zaušnico s tem, da so jo razkrinkale kot pobornico vohunskega delovanja proti ljudski oblasti Istrskega okrožja, je v nedeljo imela za potrebno, da je objavila v klerofašističnem tržaškem glasilu rimskih gospodarjev apel tržaške Lege Nazionale iz Trsta. S tem dejanjem skuša goriška podružnica dokazati, da je navezana na Trst in da ji je poleg tega zelo pri srcu usoda svojih «italianissimih» bratov v Istri.

Goriški šovinisti, naj se nikar ne spuščajo tako daleč in naj se ne zanimajo, kaj bo z usodo njihovih bratcv v Istri, kajti tamkaj imajo dovolj sposobno upravo in dovolj sposobne ljudi, da bodo znali braniti zakonitost pred zunanjimi sovražniki in zagotoviti italijanskemu prebivalstvu narodno in kulturno enakopravnost, ki jo goriški šovinisti tako vztrajno zanikujejo.

Kot Goričani in ljudje, ki se ukvarjajo tudi z upravnimi posli v naši pokrajini, bi se morali kot «upravniki» ozreti tudi na slovensko manjšino in se vprašati, ali imajo Slovenci v Italiji toliko pravic, kot jih imajo «trpeči istrski italianissimi bratje», ali se ni bati njihove narodne smrti, ali so zadovoljni s sedanjo upravo, ali je dvojezičnost v Gorici tako izpopolnjena, da se zrcali tudi na voznih listkih in celo na tablicah, kjer je označeno postajališče?

Goriški šovinistični novinarji poleg tega prav dobro vedo, vendar tega v svojih časopisih in v javnosti nočejo priznati, da je neki njihov goriški kolega zaposlen kot novinar pri reškem «La Voce del Popolo».

Oni kakor tudi Legini voditelji gotovo vedo, da je na primer na Reki Dantejev trg in da v Gorici nimamo nobenega Prešernovega ali kakšnega drugega trga, ki bi nosil ime slovenskega kulturnega delavca.

Večerni tečaji in spričevala

Povsod po Goriškem so se v preteklih dneh zaključili večerni tečaji. Ne dvomimo o koristi teh tečajev, ker je pravilno, da se daje možnost naši mladini nadaljnjega izobraževanja in mislimo, da so ravno ti večerni tečaji mnogo koristili. Nekaj pa nam vendarle ne gre v glavo. Tečajniki bodo dobili spričevalo, ki je napisano samo v italijanščini in v katerem se seveda samo v italijanščini dokazuje, da je učenec dovršil «Corso di Tipo B». Spodaj pa bo lepo navedeno, da je učenec redovan v «Italiano», «Matematica» in «Scienze Varie», slovenski učitelji pa bodo spričevalu dodali še «Lingua slovena» — «slovenščina». Čudimo se zakaj šolsko skrbništvo ni preskrbelo tudi za večerne tečaje dvojezična spričevala, kakor jih imajo v osnovnih in srednjih šolah. Učenci večernih tečajev bodo morali povsod pokazati le spričevalo v italijanščini, čeprav so obiskovali slovenski tečaj.

Verjetno, da ne tiči za tem samo materialna plat, ker tiskanje takih spričeval bi verjetno ne stalo dosti. Gre za nekaj drugega. Italijansko spričevalo bo lahko dokaz, da je naša mladina v slovenskih vaseh željna pouka italijanščine in na to so gospodje okoli šolskega skrbništva gotovo računali. Vse to nas spominja na tečaje, ki jih je svoj čas imela ONAIR (Italia Redenta) in ki so imeli namen potujčevati naše ljudi. Za sedaj imamo samo spričevala v italijanščini, kasneje pa bodo morda še tečaji v italijanščini.

Čemu vse to? Ali res ni bilo mogoče izdati dvojezičnih spričeval, ali pa hoče tudi ta primer dokazati, kako spoštujejo dvojezičnost, za katero se je Italija obvezala?

Učenci in učenke večernih tečajev! Lepo shranite taka spričevala, ki vas bodo vedno spominjala na slovenski večerni tečaj in na redovanje v italijanščini.

Smrtna nesreča drvarja iz Vizonta

TAJPANA, 7. — Danes popoldne se je v kraju Brežikul smrtno ponesrečil drvar Franc Sturma, star 34 let iz Vasi Vizont v občini Neme. Ta drvar je skupno z drugimi spravljal v dolino po žičnici tovore drv, ki so jih posekali na pobočju hriba Bernadija. Eden izmed teh tovorov se je na koncu žičnice zaletel v Šturmo in ga zadel v glavo, da je bil pri priči mrtev.

Žičnica se neha na kraju, kjer je križpotje, na katerem se odcepi tudi pot za Karnaht. sko dolino in v Vizont. Na kraju nesreče je ravnica, kjer se končujejo tudi druge žičnice, ki služijo za spravljanje drv in lesa. Tu nakladajo tudi ves les na kamione. Smrt tega delavca je vzbudila globok vtis med prebivalci občine Neme in v Karnahtski dolini.

Razstava slikarja Grazianija

GORICA, 7. — *Svojevrsten vtis vzbudi v gledalcu razstava Alfia Grazianija: same slike velikega formata z edinim motivom, rožami vseh vrst. Tu vidimo krizanteme, vrtne rože, hortenzije, perunike; dve tihožitji predstavljata grozdje in jabolka.*

Vse je slikano izredno živo, prepričevalno, skoraj otipljivo. Včasih se nam zdi, kot da bi imeli pred sabo barvano fotografijo ne pa slikarsko delo. Vsaka podrobnost je posneta z isto natančnostjo, z isto skrbnostjo, z isto željo da se doseže vtis polne plastičnosti. Mogoče je prav v tem razlog, da se čuti tu pa tam neka enoličnost, ki prehaja v skoraj slepo posnemanje narave. Nikjer ne boste našli najmanjše olepšave, najmanjše spremembe: vse je verno posneto po naravi.

Dobra je slika s krizantemami; posebno učinkovita je rahla svetloba od leve, ki plastičnost nekoliko omili.

Kljub tehnični dovršenosti pa se občuti pomanjkanje nečesa, kar bi bilo pristno slikarjevo in bi ga razlikovalo od ostalih umetnikov: manjka neka originalna, osebna nota.

Alfio Graziani se je rodil leta 1900 v Modeni. Slika tudi pokrajine, razne prizore, portrete. Razstavljal je že večkrat v Benetkah in drugje.

KINO

VERDI. 17: «Naša koža», in varieté.
VITTORIA. 17: «Modra rapsodija», R. Alda.
CENTRALE. 17: «Tatinski princ», T. Curtis.
MODERNO. 17: «Virginijec», J. Mc Crea.

ZAHTEVAMO JASEN ODGOVOR

KOMINFORMISTI NAJ POVEDO kaj mislijo o beneških Slovencih

GORICA, 7. — Slovenski človek v Gorici, Trstu, Sloveniji živi v nepretstani skrbi za slovenskega človeka v Beneški Sloveniji. On je del slovenskega naroda in zato je pravilno, da smo budni nad njegovim narodnim življenjem, predvsem pa da skrbno pazimo na sleherni vladni italijanski korak, ki je preračunan na to, da ztrajno odklanja pravico naših beneških bratov po vzpostavitvi slovenskih šol, jezikovni enakopravnosti itd.

Pri «internacionalistično» usmerjenih ljudeh, kakršne imamo samo pri kominformistični partiji, pa smo vsa ta povojna leta zaman pričakovali, da bi iz njihovih ust slišali vsaj besedico v prid beneških Slovencev, vsaj besedico v njihovo obrambo, vsaj besedico vzpodbude v njihovem nevzdržnem narodnem in socialnem stanju. Kominformistična l'Unità in Delo *nikoli* ne pišeta o slovenstvu v Beneški Sloveniji. Zanje kot za šoviniste pri iredentističnih italijanskih strankah v Beneški Sloveniji ni narodnostnega vprašanja: «Valli del Natisone sono terre italianissime...».

Spričo takega obnašanja kominformističnih slovenskih urednikov pri Delu se nam vsiljuje vprašanje, ki ga jim moramo zastaviti, da bomo mi kakor tudi slovenska javnost pismeno obveščeni, kakšni so njihovi cilji glede slovenskega človeka v Beneški Sloveniji, za kaj imajo oni prebivalce Nadiške doline: ali za Slovence ali za Italijane, in če jih imajo za Slovence, zakaj o njih ne pišejo, če pa jih imajo za Italijane, zakaj na glas ne zatrobijo skupaj z vsemi šovinisti v isti fašistični rog, da ima Demokratična fronta raznarodovalne in... protidržavne namene...

Pričakujemo od urednikov, ki se ob vsaki priliki trkajo na svoja junaška slovenska prsa, da so oni bolj Slovenci kot kateri koli drugi, naj nam v prihodnji svoji številki dajo jasen odgovor. Do tedaj imajo še ves teden časa za razmišljanje kakor tudi za posvetovanje s svojimi voditelji in poslanci kot je Beltrame; po možnosti naj vprašajo tudi «nezmotljivo vodtsvo» za potreben odgovor.

Odgovorijo pa naj vsej slovenski javnosti!

Sedaj ko so se popolnoma razgalili, da so z italijanskimi iredentisti glede tržaškega vprašanja na istem stališču, naj pojasnijo tudi svoje stališče do beneškega vprašanja. Šovinistično fašističnega poznamo, kominformističnega pa vsaj formalno ne!

Cvetka s šovinističnih manifestacij

V Rimu so bile manifestacije za Trst precej razgibane, ce ste so bile polne dijakov, ki so celo ustavili promet. V Ulici Tritone je skupina dečkov obkrožila mestni avtobus in ga hotela celo napasti. Skvadro je vodil mladenič, ki je bil lepo oblečen in o katerem je vse kazalo, da je iz buržoazne družine. Mladenič je kričal: «Dol z De Gasperijem!» Šofer avtobusa ga je nekaj časa ironično gledal in se nato sklonil skozi okence ter dejal: «Ej, deček, De Gasperija je izvolil prav tvoj oče!» Te besede so popolnoma razorožile vse dečke. Toda kaj hočemo, ti dečki, ki jih pošiljajo na manifestacije njihovi profesorji, res ne morejo ničesar vedeti o teh stvareh.

ŠPORTNA NEDELJA

Lepa zmaga Juventine proti Mossi 2:0 (0:0)

V nedeljo je Juventina na prepričljiv način zmagala proti močni ekipi Mosse in dokazala s to zmago, da ji drugo mesto v kvalifikacijski lestvici upravičeno pripada. Redko kdaj smo gledali tako lepo tekmo kot je bila nedeljska. Enajstorica Juventine je bila skozi in skozi gospodar igrišča, igra hitra in odločna. Toda če govorimo o enajstorici ni to pravilno, ker je Juventina igrala v desetih od 20' prvega polčasa do 20' drugega. Igralec Juventine Malfatti se je namreč ponesrečil in je moral zapustiti igrišče in tudi po njegovi vrnitvi v drugem polčasu ni mogel nič prispevati k igri svoje ekipe.

Ekipi sta nastopili v naslednji postavi: JUVENTINA: Silvestri, Duiz, Radinja, Malfatti, Cattaneo, Zatti, Dissegna, Graba, Bavcon, Giuseppin, Marega II. MOSSA: Guida, Feresin I, Paškulin, Medeot, Lorenzutti, Vinci, Orlandi, Marini, Cresta, Feresin II, Novelli.

Začetek igre je dokaj hiter in napad Juventine prične že takoj prodirati proti vratom Guide. V hitrem protinapadu pa Moša, ogroža že v prvi minuti mrežo Juventine. Silvestri zapusti vrata in se drzno vrže pod noge napadalca in reši. Sledi protinapad Juventine in nekoliko minut teče žoga gor in dol po igrišču, dokler v 12' ne doseže Moša prvi kotni strel. Malo pozneje gre žoga v vrata Juventine, toda sodnik ne prizna gola in odredi kazenski strel zaradi grobe napake nekega napadalca iz Moše. Igralci Moše nadaljujejo z napadi in minuto pozneje je ponovno Juventina v nevarnosti. Toda tudi napad Juventine ne miruje in postopoma vzame trdno vodstvo igre v roke. V 20' zapusti igrišče Malfatti, ki je končal na tleh v srečanju z Novellijem. Moštvo Juventine je okrnjeno za dobrega igralca svoje srednje črte, toda tudi v desetih ne popušča. V 26 minuti prvi strel iz kota v korist Juventine. Ceprav v desetih, Juventina stalno pritiska pred vrati Moše in doseže v 40' dva zaporedna kotna strela. V 42' prisodi sodnik enajstmetrovko v korist Juventine in Cattaneo jo je streljal slabo, mimo prečke. V 43' hiter protinapad Moše in Silvestri reši. Prvi polčas se konča, ko Juventina še vedno napada pred nasprotnikovimi vrati.

V drugem polčasu pa že takoj v prvi minuti igre odredi sodnik enajstmetrovko v korist Moše. Napadalec strelja lepo visoko čez prečni tram. Usojeno je, da danes enajstmetrovke ne bodo odločile tekme. Izgubljena prilika zmage za Mošo podžge naše igralce, ki prenesejo žogo pred vrata Moše, kjer bo ostala razen nekaj redkih primerov do konca igre. Naj omenimo tudi, da vsi igralci Moše igrajo težko in se kaj radi poslužujejo nedovoljenih sredstev. K sreči pa je sodnik odločen in često ustavi težko in nevarno igro. V 9' vratar Guida ubrani lep strel Marege. V 29' pa doseže Juventina svoj prvi gol po zaslugi istega Marege. Lep in prepričljiv gol, kateremu ni kaj oporekati. V 34' je Cattaneo na vrsti, da zapusti za nekoliko časa igrišče in Juventina igra v devetih, toda še vedno napada in napada. V 36' pa drugi gol za Juventino, ki ga zabije Dissegna. Iz kotnega strela brcne žogo naravnost v mrežo. V 41' doseže Moša kazenski strel z 20-ih metrov, ki se pa zgubi na dno igrišča. Še en strel iz kota za Juventino in sodnik odredi konec te res lepe tekme.

Prihodnjo nedeljo bo Juventina igrala po dolgem času spet na domačem igrišču proti Tavagnacco.

Lestvica B kola prvenstva I. divizije.

1.	San Lorenzo	21	15	4	2	41	14	točk	34
2.	Juventina	21	12	4	4	39	24	»	29
3.	Manzano	21	11	7	3	47	41	»	29
4.	Mossa	20	10	6	4	49	27	»	26
5.	San Gottardo	20	11	3	6	42	19	»	25
6.	Sagrado	21	9	7	5	41	23	»	25
7.	Tolmezzo	20	11	2	7	42	30	»	24
8.	Serenissima	21	6	5	10	31	30	»	17
9.	Tavagnacco	21	5	6	10	24	38	»	16
10.	Capriva	21	5	5	11	27	44	»	15
11.	Moraro	21	5	3	13	23	59	»	13
12.	Pagnacco	20	4	4	12	23	39	»	12
13.	Isontina	21	3	7	11	30	43	»	12
14.	Esperia	21	3	4	14	23	54	»	10

Ostale tekme: San Lorenzo-Tolmezzo 1:0; Manzano-Pagnacco 3:1; San Gottardo-Esperia 4:0; Serenissima-Sagrado 0:0; Tavagnacco-Moraro 0:0; Capriva-Isontina 2:1.

IZ TRŽAŠKEGA DNEVNIKA

Komemoracija na Opčinah ob spomeniku 71 talcev in na grobovih borcev

(Nadaljevanje s 1. strani)

Po govoru tov. Laurentija je recitiral član SNG tov. Raztresen Kajuhovo partizansko pesem, nakar je pevski zbor zapel «Žrtvam».

Medtem ko je godba s Plavij igrala «Na juriš» so delegacije KP, Zveze partizanov, krajevnega odbora OF Opčine in Zveze partizanov Opčine, Bazovice, Proseka - Kontovela in amaterskega motokluba položile vence na spomenik 71 talcem. Posebej se je padlim junakom poklonila delegacija Zveze partizanov Istrskega okrožja.

Po enominutnem molku je zopet zaigrala godba, nakar so prisotni v povorki odkorakali na pokopališče, da bi na njem položili venec na grob tam pokopanim vojakom Jugoslovanske armade. Policija je skušala povorko ustaviti in je v bližini pokopališča preprečila godbi, da bi nadaljevala z igranjem.

Na pokopališču so na spomenik padlim borcem JA položili venec glavnega odbora Zveze partizanov, nakar je stopil k spomeniku tov. Franc Štoka, ki je dejal:

«Ob 11. obletnici fašističnega pohoda Mussolinijevih hord na Jugoslavijo, se italijanski imperializem zopet pripravlja, da uteši svoje pohlepne želje nad našim ozemljem.

Tovariši jugoslovanski vojaki, vi ste dali svoja življenja v skupni borbi z nami za to, da bo naša zemlja svobodna vse do Jadranskega morja. Vi ste na tej zemlji spojili vašo kri s krvjo najboljših sinov našega ljudstva. Toda svojega življenja niste dali samo za svobodo naše zemlje kajti s svojimi žrtvami ste zapečatili tudi večno bratstvo med tu živečimi demokratičnimi množicami slovenske in italijanske narodnosti.

Ta kri je bila prelita za osvobojenje Trsta, tistega Trsta, v katerem hočejo danes gospodovati fašisti, kot so to delali skoraj 30 let.

Vi ste danes skupno z našimi najboljšimi sinovi mrtva straža zoper nove osvajalne zahteve italijanskega imperializma. Okrog vas in okrog naših padlih borcev se danes zgrinja vse demokratično prebivalstvo Trsta in okolice. K vam pristopamo kot živ jez v obrambo naše zemlje, z obljubo, da se bomo trdo borili proti rimskemu osvajalcu, ki bi hotel ponovno teptati našo kraško zemljo, ki je tudi vas sprejela vase. Borili se bomo, da ne bo teptal one zemlje, ki jo s krvjo in znojem že nad 1.300 let namaka delaven slovenski rod. Obljubljamo vam, da bomo branili to zemljo, ki je bila zibelka bazoviških junakov, Tomažiča in tovarišev, zemljo, ki je pila kri talcev in borcev za svobodo.

Ko polagamo cvetje na vaše grobove, se spominjamo vseh onih, ki so dali svoje življenje in so danes na mrtvi straži v Trstu in vasicah, ki ga obrobljajo. Ti so z vami vred priča, da živi tu delaven rod, ki ve kaj hoče in ki bo tesno združen znal tudi v prihodnosti braniti svoje pravice, ki bo znal čuvati največjo pridobitev borb na tem ozemlju — bratstvo med tu živečima narodoma. To bomo temboljkrepili, kajti tudi na tem ozemlju so izdajalci našega in vašega življenja ter borbe, ki so označili kot sramotno preteklost.

Iz tega, nam svetega kraja, glasno izpovedujemo vsem, ki hočejo nas in našo zemljo prodajati italijanskemu imperializmu: Naš Trst in ljudstvo, ki živi na tem ozemlju ne more biti drobiž za plačevanje tujih računov!

Ob vaših grobovih, sinovi svobodne Jugoslavije, izrekamo zahvalo vsem jugoslovanskim narodom za njihovo solidarnost z nami, ko nam s tov. Titom na čelu stojijo tesno ob strani, na braniku naših pravic».

Po govoru tov. Štoka je pevski zbor odpel še žalostinko, nakar se je množica mirno razšla, noseč v sebi trdno odločenost vstrajati v borbi za našo svobodo in pravico.

Slovenci nabrežinske občine izročili protestno spomenico pomočniku gen. Wintertona

V nedeljo popoldan se je močno zastopstvo vseh vasi nabrežinsko-devinske občine in Sv. Križa zbralo pred sedežem vrhovnega poveljnika cone A gen. Wintertona v Devinu, da izroči gen. oz. njegovemu namestniku spomenico slovenskega prebivalstva občine v zvezi s konferenco v Londonu na kateri razpravljajo o priteg nitvi Italije k upravi cone A.

Zastopstvo vasi, ki je z napisom na transparentu «Nočemo Italije» jasno nakazalo namen in značaj svoje spomenice, je sprejel major, pomočnik odsotnega gen. Wintertona ter prevzel iz rok zastopstva predloženo spomenico, v kateri je med drugim rečeno:

«Prebivalci slovenske narodnosti občine Devin-Nabrežina so skrajno zaskrbljeni po zadnjih fašističnih dogodkih v Trstu, naperjenih proti sporazumni rešitvi tržaškega vprašanja in mirnemu sožitju prebivalstva tega ozemlja. Italija je za časa svojega 25-letnega vladanja nad našimi kraji dosledno vodila proti Slovencem raznarodovalno in sovražno politiko ter jih zatirala na vseh področjih javnega življenja in jih skrajno osiromašila materialno in zavrla vsak kulturni razvoj.

Nedvomno Vam je, gospod gen. znano, da smo se vsi Slovenci pod Italijo dvignili v vseljudski upor in se ob strani zavezniške vojske borili proti fašizmu. V tej borbi smo dali 72.000 borcev in od teh 42.000 žrtev.

Namesto vsaj delnega povračila za naše materialne in zadoščenja za moralne žrtve se nas tudi po vojni smatra za neupoštevani činitelj in izkoriščajo po formalno novih in bolj pretkanih, a bistveno starih fašističnih metodah.

V zasmeh trpljenja našega naroda pod Italijo in naših žrtev iz narodnoosvobodilne vojne se danes uvaja za upravne volitve italijanski zakon o povezavi kandidatnih list, s katerimi so kršena ne samo demokratična načela in določbe mirovne pogodbe ampak predvsem pravice tržaških Slovencev do proporčnega zastopstva v vseh voljenih organih. Pod pritiskom neofašistov in iredentistov, ki jih je nahujskala italijanska vlada se pripravlja nov napad na življenjske pravice Slovencev v obliki pritegnitve Italije k soupravi tega ozemlja.

Prebivalci slovenske narodnosti občine Devin - Nabrežina odločno protestirajo proti temu in zahtevajo, da se preneha z izigravanjem določb mirovne pogodbe in preide k njegovi ostvaritvi v sporazumu med Jugoslavijo in Italijo».

Za stanovanje gre...

Vendar ne v Gervajsovi komediji, ki nosi tak naslov, temveč pred tržaškim sodiščem

Ena izmed srečnih oseb, ki so imeli trisobno stanovanje je bila tudi Marija Klettenhamer iz Ul. Crosada 12. Žena je živela v eni izmed sob, medtem ko je bila druga v najemu Marije Mauri in Giovannija Oliva, tretjo pa so rabile kot stanovanje 2 Olivovi hčerki, ki sta se kasneje poročili in zapustili streho.

Klettenhamerjeva je takoj zaprosila stanovanjski urad, da bi zapečatil sobo in jo dal njej na razpolago. Istočasno pa sta tudi Maurijeva in Olivo napravila prošnjo, naj bi stanovanjski urad dodelil sobo sinu Maurijeve, Mariju, oziroma sinu drugega, Marku.

Stanovanjski urad je 20. marca 1950 dovolil Marku Olivu da zasede sobo, vendar je bila ta že zasedena: Klettenhamerjeva se je namreč malo preje sprla z Olivom in je sobo kratkomalo zasedla ter jo napolnila s pohištvom Marija Maurija. To je Giovannija Oliva tako razkačilo, da je Klettenhamerjevo in oba Maurija prijavil sodišču, ki je Maurijevo oprostilo, medtem ko je Klettenhamerjevo obsodilo na 1 leto zapora, Maurija pa na 8 mesecev zapora. Višek vsega je bil, da ni sodišče niti prvi, niti drugemu, čeprav sta imela oba neoporečen kazenski list, dovolilo pogojnost kazni pod pretvezo, da je soba v trenutku razprave še vedno v njihovih rokah.

Oba sta se takoj pritožila na prizivno sodišče in dokazala, da je stanovanjski urad samo dovolil Marku Olivu, da zasede sobo, ni mu jo pa uradno zakonito dodelil, kakor bi bilo moral stanovanjski urad zmeniti z lastnico Vrhutega bi se stanovanja, da bi tudi ona privolila v osebo, ki naj bi stanovanje, oziroma sobo, zasedla.

Sodišče je na podlagi dejstev oba oprostila zaradi pomanjkanja dokazov. Predsednik Ruggeri, zapisnikar Preschi, tožilec Andrioni, obramba odv. Presti.

Prispevajte za KULTURNI DOM

Volilni zakon za občinske volitve 25. maja 1952

ČLEN I

Vsaka občina v coni mora imeti občinski svet, občinski odbor in župana.

ČLEN II

Občinski svet obstoja:
a) v občini Trst iz 60 članov;
b) v občini Milje iz 30 članov;
c) v občini Devin-Nabrežina in Dolina iz 20 članov;
d) v občinah Zgonik in Repentabor iz 15 članov;
e) če število oseb v občini, ki imajo pravico biti izvoljene, ne dosega tega števila članov občinskega sveta, iz vseh teh upravičenih oseb.

ČLEN III

Občinski odbor obstoja iz župana kot predsednika in iz odbornikov, katerih število ne sme presegati:
a) 8 odbornikov in treh namestnikov v občini Trst;
b) 4 odbornikov in 2 namestnikov v občinah Milje, Devin-Nabrežina in Dolina;
c) 2 odbornikov in 2 namestnikov v občinah Zgonik in Repentabor.
Število odbornikov mora določiti občinski svet potem, ko je izvolil župana.

ČLEN IV

Občinski svet izvoli občinski odbor po postopku, predpisanem v členu 134 enotnega besedila zakona o občinah in pokrajinah, odobrenega s kr. odl. z dne 4. februarja 1915 št. 148, in v tozadevnem pravilniku.
Občinski svet mora izvoliti občinski odbor na svoji prvi seji po izvolitvi župana.

ČLEN V

Župana izvoli občinski svet izmed svojih članov s tajnim glasovanjem na svoji prvi seji; če se mesto župana kasneje izprazni, se mora volitev opraviti na prvi seji v prvem zasedanju po izpraznitvi mesta, če se za to ni sklicala posebna seja.

Člen VI navaja osebe, ki ne morejo biti izvoljene za župana. Člen VII govori o nagradah županu in občinskim odbornikom.

ČLEN VIII

Občinski svet ostane v funkciji za dobo **štirih let**, vendar posluje naprej, dokler se ne razpišejo volitve za nov občinski svet.
Razen tega se mora občinski svet v celoti obnoviti.

ČLEN IX

Občinski svetovalci in občinski odborniki izgubijo svoje mesto, če nastopi katerikoli zadržek, nezdružljivost mesta ali nesposobnost za mesto, kakor so predvideni v zakonu.

ČLEN XI

V občinah Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik in Repentabor se vršijo volitve v občinski svet na podlagi večinskega sistema z omejeno pravico glasovanja.
Vsi volivci ene občine enako sodelujejo pri izvolitvi vsakega poedinega svetovalca.

ČLEN XII

V občini Trst in v občini Milje se vršijo volitve v občinski svet na podlagi glasov, ki jih dobi vsaka posamezna kandidatna lista; dvoje ali več kandidatnih list se sme vezati, za manjšine pa velja sorazmerno zastopstvo.
Vsi volivci ene občine enako sodelujejo pri izvolitvi poedinega svetovalca.

ČLEN XIII

Aktivno volivno pravico imajo vsi, ki so vpisani v volivne imenike, sestavljene v smislu ukaza št. 345 z dne 24. septembra 1948 in ukaza št. 190 z dne 19. septembra 1949.

ČLEN XIV

Za občinske svetovalce se morejo izvoliti osebe, ki so vpisane v volivne imenike katerekoli občine v coni, pod pogojem, da znajo čitati in pisati in ni zadržkov po čl. XV. Če ni na razpolago rednega šolskega spričevala, se more pismenost dokazati z izjavo, ki jo napišejo in podpišejo dotične osebe in ki vsebuje podatke o očetovstvu, starosti, bivališču in poklicu ali posredovalnim sodnikom v prisotnosti dveh prič, ki ne pripadata osebju občine. Ta dokaz se mora doprinesti v desetih dneh od dneva ko se sporoči izvolitev.

Člen XV govori, katere osebe ne morejo biti izvoljene.

ČLEN XVI

Ne morejo biti istočasno člani istega občinskega sveta, sorodniki v premi črti, osebe v svaštvu v prvem kolenu, adoptivni starši in adoptivni otroci, posinovitelji in njihovi posinovljenci.

ČLEN XVII

Člani conskega upravnega odbora ne morejo biti člani nobenega občinskega odbora v coni.

ČLEN XVIII

Dan volitev za vsako poedino občino določi Zavezniška vojaška uprava z ukazom. Ta dan mora biti nedelja. Župan vsake občine mora dan volitev razglasiti volivcem s pomočjo lepakov, ki se morajo objaviti 45 dni pred dnem volitev in v katerih morajo biti označena volišča.
Predsednik volivne komisije mora vsaj 8 dni pred dnevom volitev poslati županu enega od dveh izvodov sekcijskih volivnih imenikov.

ČLEN XIX

Župan mora poskrbeti za to, da se dostavijo potrdila o vpisu v volivnem imeniku na stanovanje vsakemu poedinemu volivcu najkasneje peti dan pred dnevom, ki je določen za volitve.
Potrdilo mora biti na belem papirju in mora vsebovati označbo sekcije, v katero spada volivec, volišče, dan in čas glasovanja, in mora biti opremljeno s kuponom, ki ga odtrga predsednik sekcijskega urada, ko volivec glasuje.
Pri volivcih, ki stanujejo na področju občine, mora biti vročitev volivnega potrdila izkazana s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše volivec ali oseba, ki pripada njegovi družini.
Če oseba, kateri se vroča, ne more ali noče dati potrdila o prejemu, nadomešča to potrdilo izjava vročevalca.
Za volivce, ki stanujejo izven področja občine, mora občinski urad vročiti volilna potrdila po županu tiste občine, kjer stanujejo, če je ta občina znana.
V roku treh dni pred dnevom volitev smejo volivci osebno proti zabeležbi v za to določeni seznam dvigniti potrdila, da so vpisani v volivni imenik, če jih še niso prejeli.
Če volivec izgubi volivno potrdilo ali če le-to postane neuporabno, se sme zglasiti osebno na dan pred volitvami ali na dan volitev in dobiti od župana proti zabeležbi v drugi, za to določeni seznam, novo volivno potrdilo, natisnjeno v drugi barvi, na katerem mora biti označeno, da je duplikat.
Zaradi opravil v smislu tega člena mora biti občinski urad v teku petih dni pred dnevom volitev in na dan volitev odprt dnevno vsaj od 9. do 17. ure.

ČLEN XX

V vsaki sekciji se mora ustanoviti volilni urad, ki ga sestavljajo predsednik, tajnik in pet skrutinatorjev, izmed katerih predsednik izbere enega za podpredsednika.

Člen XX govori nadalje, kdo more biti imenovan za predsednika volilnega urada.

ČLEN XXI

V času med 15. in 8. dnevom pred volitvami mora občinsk. odbor imenovati skrutinatorje na javni seji, objavljeni dva dn' prej z obvestilom, nabitim na oglasno desko, in sicer izmed volivcev obeh spolov v občini, ki morejo biti izvoljeni za občinske svetovalce, pri čemer so izključeni kandidati. Če se odbor ne more zediniti na soglasno imenovanje, glasuje vsak član komisije za dve osebi ter veljajo za izvoljene oni, ki dobijo največje število glasov. Pri enakem številu glasov je izvoljen starejši.
Kjer občino upravlja komisar, imenuje on skrutinatorje s pomočjo občinskega tajnika.
Župan mora v najkrajšem možnem času in najkasneje šesti dan pred volitvami obvestiti vse osebe, imenovane za skrutinatorje, po sodnem vročevalnem uradniku ali občinskem slu.

ČLEN XXII

Tajnika volilnega urada izbere predsednik izmed volivcev, stalno bivajočih v občini, ki znajo čitati in pisati, predno sestavi volilni urad, in sicer v prvi vrsti iz naslednjih kategorij:
1. uradniki sodne pisarnice;
2. notarji;
3. državni uradniki ali nameščenci samoupravnih ustanov;
4. sodni vročevalni uradniki.

ČLEN XXIII

Sprejem službe predsednika, skrutinatorjev ali tajnika je za imenovane osebe obvezen.
Skrutinator, ki prevzame funkcijo podpredsednika volilnega urada, mora pomagati predsedniku pri njegovih nalogah in ga nadomestiti v primeru začasne odsotnosti ali zadržka.
Vsi člani volilnega urada veljajo za čas svojih nalog za javne uradnike v smislu zakona.
Kazniva dejanja proti članom volilnega urada se morajo obravnavati po predpisih o takojšnji razpravi.

ČLEN XXIV

Pri volilnih operacijah morajo biti neprestano prisotni najmanj trije člani volilnega urada, od katerih mora biti eden predsednik ali podpredsednik.

Člen XXV govori o dnevnicah predsednikom sekcijskih volilnih uradov, skrutinatorjem in tajnikom, ki jih mora izplačevati občinski urad na breme občine.

ČLEN XXVI

Župan mora poskrbeti za to, da se tekom popoldneva na dan pred volitvami ali na dan volitev pred 6. uro zjutraj izročijo predsedniku volivnega urada:
1. zapečaten zavoj z žigom sekcije;
2. sekcijski volivni imenik ki ga je overila volivna komisija, ter prepis tega imenika, ki sta ga overila na vsakem listu župan in občinski tajnik in ki se mora nabiti v skladu z določbo člena XXXVII;
3. pet izvodov razglasa s seznamom kandidatnih list; en izvod ostane pri volivnem uradu, ostali štirje izvodi se morajo nabiti v glasovalni dvorani v skladu z določbo člena XXXV;
4. zapisnike o imenovanju skrutinatorjev, omenjenih v členu XXI;
5. zapečaten zavoj z glasovnicami, ki ga mora dostaviti županu conski predsednik in na katerem mora biti zunaj označeno število glasovnic v zavoju;
6. glasovalne skrinjice, potrebne za glasovanje;
7. primerno število tintnih svinčnikov za glasovanje
Žigo sekcij, ki morajo biti vsi iste vrste ter označeni s številkami po zaporednem redu, mora dobaviti conski predsednik.
Glasovalne skrinjice dobavi conski predsednik.
Glasovnice morajo biti iz močnega papirja in ene same vrste in barve; v občinah Trst in Milje morajo biti na njih točne kopije znakov vseh kandidatnih list, ki so bile pravilno vložene pri občini, po njihovem vrstnem redu. V drugih občinah morajo biti na glasovnici poleg tega seznami kandidatov. Glasovnice dobavi conski predsednik.
Glasovnice morajo biti vročene volivnim uradom pravilno preganjene.
Žigi sekcij, glasovalne skrinjice in glasovnice morajo odgovarjati vzorcem, ki jih določi Zavezniška vojaška uprava.

ČLEN XXVII

Kandidate, združene v kandidatnih listah, ki morajo vsebovati takšno število kandidatov, ki ni manjše kot ena petina in ne večje kot štiri petine števila občinskih svetovalcev, ki naj se izvolijo, mora predložiti najmanj:
30 volivcev v občinah Devin-Nabrežina in Dolina;
10 volivcev v občinah Zgonik in Repentabor.
Število volivcev, ki predložijo kandidate, ne sme presegati zgoraj navedenih števil za več kot eno tretjino.
Osebe, ki vložijo kandidatne liste, morajo biti volivci, ki so vpisani v volivne imenike dotične občine; njihovi podpisi morajo biti overovljeni bodisi po notarju, po občinskem tajniku, po pretorju, ali po posredovalnem sodniku. Osebe, ki se ne znajo ali ki se zaradi hibe ne morejo podpisati, smejo dati svojo izjavo ustmeno v prisotnosti dveh prič pred notarjem ali občinskim tajnikom ali drugim uradnikom, ki ga župan v ta namen določi. O izjavi se mora sestaviti zapisnik, ki se mora priložiti h kandidatni listi.
Poedini volivec ne sme podpisati več kot eno izjavo o vložitvi kandidatne liste.
Glede vsakega kandidata mora biti označen priimek, ime, ime očeta in kraj rojstva.
Skupaj s kandidatno listo se mora predložiti tudi izjava o sprejemu kandidature glede vsakega poedinega kandidata, ki jo mora overiti župan, ali notar, pretor ali posredovalni sodnik.
Predložiti se mora znak kandidatne liste, ki sme biti tudi figurativen, in to v treh izvodih.
Nikdo ne more biti kandidat na več kot eni listi v isti občini ali nastopiti kot kandidat v več kakor eni občini.
Kandidati morajo biti predloženi občinskemu tajništvu najkasneje ob 12. uri tridesetega dne pred volitvami.
Občinski tajnik ali njegov zakoniti zastopnik mora izdati o predloženih listinah točno potrdilo o prejemu z označko dneva in ure predložitve in jih mora še istega dne poslati conski volilni komisiji.

ČLEN XXVIII

Tekom dneva, ki sledi dnevu, določenemu za vložitev kandidatnih list, mora conska volivna komisija:
a) overiti, da-li so kandidatne liste podpisane od podpisanega števila volivcev ter izločiti tiste kandidatne liste, ki temu ne ustrezajo;
b) izločiti iz kandidatnih list imena tistih kandidatov, za katere manjka izjava o sprejemu kandidature, predpisane v sestem odstavku prejšnjega člena;
c) odkloniti znake kandidatnih list, ki so istovetni ali se lahko zamenjajo z znaki drugih kandidatnih list, ki so bile poprej vložene, ter dati rok največ 48 ur za predložitev novih znakov kandidatnih list;
d) črtati imena kandidatov, ki so vsebovana v drugih kandidatnih listah, ki so bile poprej vložene;
e) zavrniti kandidatne liste, ki vsebujejo manjše število kandidatov kakor je predpisano najmanjše število, in skrajšati kandidatne liste, ki vsebujejo višje število kandidatov kot je najvišje dovoljeno število, s tem da črta zadnja imena
Proti tozadevnim odločbam komisije pritožba ni dopustna.

ČLEN XXIX

V prejšnjem členu omenjene odločbe se morajo takoj sporočiti županu zaradi priprave razglasa s seznami kandidatnih list, omenjenega v členu XXVI. točka 3) in zaradi objave na občinski oglasni deski in na drugih javnih prostorih, ki se mora opraviti najkasneje 15. dan pred volitvami.
Prav tako se mora to takoj sporočiti conskemu predsedniku zaradi tiskanja glasovnic, na katerih morajo biti natisnjene kandidatne liste po vrstnem redu, kakor so bile vložene.

ČLEN XXX

Kandidatno listo mora predložiti najmanj:
300 volivcev v občini Trst;
100 volivcev v občini Milje.
Število volivcev, ki predložijo kandidate, ne sme presegati zgoraj navedenih števil za več kot eno tretjino.
Osebe, ki vložijo kandidatne liste, morajo biti volivci, ki so vpisani v volivne imenike dotične občine; njihovi podpisi morajo biti overovljeni bodisi po notarju, po občinskem tajniku, po pretorju, ali po posredovalnem sodniku. Glede oseb, ki se ne znajo podpisati, veljajo predpisi tretjega odstavka člena XXVII.
Kandidatna lista ne sme obsegati več kandidatov kakor je občinskih svetnikov, ki naj se izvolijo, ali manj kot dve tretjini tega števila.
Glede vsakega kandidata mora biti označen priimek, ime, ime očeta in kraj rojstva; v kandidatni listi morajo biti navedeni z zaporednimi številkami po vrstnem redu predložitve.
Nikdo ne more biti kandidat na več kot eni listi v isti občini ali nastopiti kot kandidat v več kakor eni občini.
Skupaj s kandidatno listo se morajo tudi predložiti:
1. znak kandidatne liste, ki sme biti figurativen, in to v treh izvodih;
2. overjena izjava o sprejemu kandidature glede vsakega poedinega kandidata;
3. imena dveh delegatov, ki sta pooblaščena izjaviti, da je kandidatna lista vezana v smislu naslednjega člena, in imenovati predstavnike kandidatne liste za posamezna volišča; te izjave in imenovanja morajo biti pismena ter morajo podpisi delegatov na njih biti overjeni.
Kandidatna lista in priloge morajo biti predložene občinskemu tajniku najkasneje ob 13. uri tridesetega dne pred volitvami.
Občinski tajnik ali njegov zakoniti zastopnik mora izdati o predloženih listinah točno potrdilo o prejemu z označbo dneva in ure predložitve in jih mora še istega dne poslati conski volivni komisiji.

ČLEN XXXI

Dopustno je vezati kandidatne liste medseboj z namenom, da se skupaj določi volivna številka dotičnih vezanih list zaradi dodelitve mest v smislu člena LVII tega ukaza.
V ta namen morajo delegati vsake posamezne kandidatne liste do 12. ure tridesetega dneva pred volitvami položiti pri tajništvu conske volivne komisije izjavo, omenjeno v točki 3 prejšnjega člena.
Izjave o vezavi list morajo biti vzajemne.

Členi XXXII do XXXIV govore, da mora kandidatna komisija preveriti kandidatne liste, če odgovarjajo predpisom in o imenovanju predstavnikov kandidatnih list.

ČLEN XXXIV

Najkasneje v četrtek pred volitvami mora volivna komisija poslati županu seznam delegatov, ki so pooblaščeni imenovati po dva predstavnika kandidatne liste na vsakem volišču in pri osrednjem volivnem uradu, obenem s predmeti in listinami, naštetimi v členu XXVI, da se dostavijo predsednikom poedinih volivnih sekcij.
Imenovanje predstavnikov kandidatnih list mora biti sporočeno najkasneje ob 16. uri v soboti pred volitvami občinskemu tajniku, ki mora poskrbeti za to, da se sporočilo dostavi predsednikom volivnih sekcij, ali neposredno vsakemu poedinemu predsedniku zjutraj na dan volitev, vendar preden se prične glasovanje.

ČLEN XXXV

Dvorana za glasovanje, v katero smejo biti odprta samo ena vrata, se mora razdeliti na dva predela s trdno pregrado, ki naj ima na sredi odprtino za prehod.
V predel, ki je rezerviran za volivni urad, smejo vstopiti volivci samo zaradi glasovanja in smejo ostati tam samo toliko časa, kakor je nujno potrebno za oddajo glasu.
Miza, ki jo zavzema volivni urad, se mora namestiti tako, da se morejo volivci prosto gibati okrog mize po zaključitvi glasovanja; glasovalne skrinjice morajo biti ves čas za vsakogar vidne.
V vsaki dvorani morajo biti dve do štiri glasovalne celice, ki morajo biti nameščene tako, da stoje zase in v primerni razdalji od mize za volivni urad in od pregrade ter morajo biti opremljene s pregrinjali tako, da je tajnost glasovanja zajamčena.
Vrata in okna v zidu poleg glasovalne celice morajo biti zaprta tako, da ni mogoče od zunaj videti v celico in kakorkoli biti z njo v stiku.
V glasovalni dvorani morajo biti nalepljene kandidatne liste in lepak, na katerem so v velikih črkah navedene glavne kazenske določbe, ki jih določa ta ukaz.

ČLEN XXXVI

Razen volivcem, ki se izkažejo s potrdilom o vpisu v dotično sekcijo, omenjenem v členu XIX, se ne sme nikomur dovoliti dostop na volišče.
Nikdo ne sme vstopiti oborožen ali s palico.

ČLEN XXXVII

Osebe, ki niso vpisane v volivni imenik sekcije, nimajo pravice glasovati.
En izvod tega imenika mora biti nabit v volivni dvorani za časa volivnih operacij in ga smejo volivci vpogledati.
Če se zglasijo osebe, ki predložijo sodbo apelacijskega sodišča, s katero se izreka, da so volivci dotične občine, imajo tudi pravico glasovati.

ČLEN XXXVIII

Predsednik, skrutinatorji, tajnik volilnega urada in drugi državni uradniki, ki so na dan volitev odrejeni na službo v zvezi z volitvami, smejo glasovati v sekciji, kjer opravljajo svojo službo, če predložijo potrdilo, da so vpisani v volilne imenike občine.
Predsednik mora odrediti, da se v prejšnjem odstavku našteti volivci vpišejo na kraju sekcijskega volilnega imenika in da se njihova imena zapišejo v zapisnik.

ČLEN XXXIX

Vsak volivec mora glasovati osebno pred volilnim uradom.
Volivcem, ki so zaradi fizičnih ovir, ki so očitne ali ki jih volilni urad pripozna, nesposobni osebno glasovati, sme dovoliti predsednik, da glasujejo po drugem volivcu po svoji izberi in v njihovi prisotnosti. Tajnik mora v zapisniku navesti razlog, zakaj je bila takemu volivcu dovoljena pomoč pri glasovanju ter ime volivca, ki daje to pomoč.
Če se predloži zdravstveno potrdilo, se mora priložiti zapisniku. Tako spričevalo mora izdati volivcu pokrajinski zdravnik ali občinski sanitetni uradnik brezplačno.

ČLEN XL

Za red je odgovoren predsednik sekcije; v ta namen sme poklicati policijo, da odstrani ali aretira katero koli osebo, ki moti redni potek volilnih operacij ali stori kaznivo dejanje.
Člani policije ne morejo biti službeno v glasovalni dvorani, razen če to zahteva predsednik.
Vendar smejo v primerih, sicer predvidenih v zakonu, ali v primeru nemirov ali neredov v prostorih, kjer se vrši glasovanje ali v neposredni soseščini, člani policije vstopiti na volišče, tudi če predsednik tega ni zahteval.
Prav tako se mora dovoliti vstop na volišče sodnim vročevalnim uradnikom, da vročijo predsedniku proteste ali zahteve, ki se tičejo poslovanja sekcije.
Predsednik sme iz lastne pobude in na zahtevo treh skrutinatorjev mora zahtevati, da člani policije vstopijo in ostanejo na volišču, tudi pred začetkom operacij.
Civilne oblasti in policija morajo ustreči predsednikovi zahtevi, da se zagotovi prost dostop volivcem v prostore sekcije in da se prepreči zbiranje na bližnjih cestah.
Če ima predsednik upravičen razlog za bojazen, da bi mogel biti sicer reden potek volilnih operacij kakor koli moten, sme po zaslišanju skrutinatorjev odrediti z obrazloženim odlokom, da volivci, ki so že glasovali, zapustijo volišče in da se ne vrnejo, dokler se glasovanje ne zaključi. Predsednik sme tudi odrediti, da se volivci, ki namenoma zavlačujejo oddajo glasu in ki ne ustrežejo zahtevi, da vrnejo glasovnico, odstranijo iz glasovalne celice, potem ko so vrnili glasovnico, ter da se pripustijo h glasovanju šele potem, ko so drugi prisotni volivci oddali svoj glas; določba člena XLIV o času glasovanja ostane v veljavi.

ČLEN XLI

Ob 6. uri na dan, ki je določen za volitve, mora predsednik konstituirati volilni urad tako, da postavi za člane volilnega urada skrutinatorje in tajnika.
Če vsi ali nekateri izmed skrutinatorjev niso prisotni ali niso bili imenovani, jih mora predsednik nadomestiti s tem, da pokliče na njihovo mesto izmenoma najstarejšega in najmlajšega od prisotnih pismenih volivcev.
Potem, ko je predsednik konstituiral volilni urad, odpre zavoj z glasovnicami in razdeli med skrutinatorje toliko glasovnic, kot odgovarja številu volivcev, vpisanih v sekcijo.
Skrutinator se mora podpisati na zadnji strani glasovnic in jih nato vrniti predsedniku.
V zapisniku se mora posvedočiti število glasovnic, ki so jih podpisali posamezni skrutinatorji.
Nato se mora predsednik prepričati, da je pečat na zavoju s sekcijskim žigom nepoškodovan; odpreti zavoj in posvedočiti v zapisniku število, označeno na žigu.
Nato mora predsednik žigosati glasovnice, ki so bile podpisane, kontrolirati njihovo število in jih nato položiti v prvo glasovalno skrinjico ali v posebno skrinjico, če sta obe glasovalni skrinjici namenjeni, da sprejmeta glasovnice, ko volivec odda glas.
Med operacijami, ki so predpisane v tem in v prejšnjem odstavku, nihče ne sme zapustiti glasovalne dvorane.
Po teh ukrepih mora predsednik volilnega urada izreči glasovanje za odprto; volivci se morajo pripustiti h glasovanju po vrstnem redu pristopa ne glede na vrstni red, v katerem so vpisani v imenik. Vendar sme predsednik odrediti, da en skrutinator kliče volivce po imenu, če je dvorana prenapolnjena.
H glasovanju se morajo pripustiti tisti volivci, ki se izkažejo s svojo osebno izkaznico ali z drugo listino o istovetnosti, ki so jo izdale javne upravne oblasti, če je opremljena s fotografijo imetnika.
V takem primeru se morajo podatki listine zabeležiti v posebni rubriki za ugotavljanje istovetnosti v volilnem imeniku, ki ga je overila conska volilna komisija.
Če volivec nima listine, ki zadošča za ugotovitev istovetnosti, mora eden izmed članov volilnega urada, ki ga osebno pozna, posvedočiti njegovo istovetnost, s tem da se podpiše v prej navedeni rubriki za ugotavljanje istovetnosti.
V primeru nesoglasja glede ugotovitve istovetnosti volivca odloča predsednik v skladu z določbo člena XLVI.

ČLEN XLII

Ko se ugotovi istovetnost volivca, mora volivec predložiti svoje volilno potrdilo. Predsednik odtrga kupon volilnega potrdila, omenjenega v členu XIX, in ga shrani v poseben ovoj; predsednik potegne glasovnico iz prve glasovalne skrinjice ali iz skrinjice, omenjene v členu XLI, sedmi odstavek, in jo obenem s tintnim svinčnikom izroči volivcu, ki mora iti nato v glasovalno celico, da jo izpolni in pregane; preganjeno glasovnico izroči nato predsedniku, ki jo položi v drugo glasovalno skrinjico, ali v eno izmed glasovalnih skrinjic, če sta obe namenjeni za hrambo glasovnic po glasovanju.
Volivec mora vrniti svinčnik obenem z glasovnico.
Vsakikrat, ko se glasovnica položi v glasovalno skrinjico, mora eden od skrutinatorjev posvedočiti, da je volivec glasoval, in sicer s tem, da se podpiše poleg volivčevega imena in v za to določenem stolpcu sekcijskega volilnega imenika.

ČLEN XLIII

Če glasovanje ni bilo opravljeno v volilni celici, mora predsednik volilnega urada odkloniti glasovnico, ki mu jo izroči volivec; če volivec vkljub pozivu noče iti v glasovalno celico, ga mora predsednik izključiti od glasovanja in to zapisati v zapisnik.

ČLEN XLIV

Glasovanje mora biti odprto do 22. ure, če pa so v tem času v dvorani še volivci, ki še niso glasovali, se mora glasovanje nadaljevati, dokler niso vsi od njih glasovali.

ČLEN XLV

Ko poteče ura, ki je v prejšnjem členu določena kot skrajni rok glasovanja, se morejo papirji in predmeti, ki niso potrebni za skrutinij, odstraniti z mize, predsednik pa mora:
1) izreči glasovanje za zaključeno;
2) ugotoviti število glasovalcev na podlagi volilnega imenika, ki ga je overila conska volilna komisija, in na podlagi volilnih potrdil. Preden se prične pregledovanje glasov, morajo ta volilni imenik na hrbtni strani podpisati predsednik in dva skrutinatorja, nakar se mora položiti v zapečaten ovoj obenem z ovojem s kuponi volilnih potrdil, ker je sicer glasovanje nično; vsak prisoten volivec se sme podpisati na ovoju. Ta ovoj se mora takoj poslati pretorju, ki mora izdati o tem prejemno potrdilo;
3) dvigniti in prešteti glasovnice, ki so bile ostale v prvi glasovalni skrinjici, in primerjati njihovo število s številom tistih vpisanih volivcev, ki niso glasovali; v ta namen se mora smatrati, da so glasovali tudi tisti volivci, ki niso vrnili glasovnice potem, ko so jo prejeli, ali ki so vrnili glasovnice brez žiga ali brez podpisov skrutinatorjev. Te glasovnice in glasovnice, ki so ostale v zavoju, ki ga je predsedniku dostavil župan, se morajo poslati pretorju tako, kakor je določeno v pododstavku 2).
Vse te operacije se morajo izvršiti po zgoraj določenem vrstnem redu; vsaka posamezna operacija in njen izid se mora posvedočiti v zapisniku, kjer se morajo zabeležiti tudi vse vložene reklamacije, predloženi protesti in sprejeti sklepi.

ČLEN XLVI

Predsednik začasno odloča o vseh težkočah in incidentih, ki nastanejo v zvezi z operacijami volilne sekcije in o neveljavnosti glasov, potem ko je zaslišal skrutinatorje.
Vsi ugovori, čeprav je ustno vloženi, ki se tičejo osporavanih glasov, ne glede na to ali so bili ti glasovi vzeti v poštev ali ne, ter vse predsednikove odločbe se morajo zabeležiti v zapisniku.
Glasovnice, ki so se smatrale za nične, glasovnice, iz katerih ni razvidna oddaja glasu, glasovnice, ki so bile iz katerega koli razloga osporavane, ter pismene ugovore morata na hrbtni strani podpisati najmanj dva člana volilnega urada in se morajo priložiti k zapisniku.

ČLEN XLVII

Volivec glasuje tako, da v za to določenem četverokotniku na glasovnici napravi križ poleg imen kandidatov, za katere hoče glasovati.
Vsak volivec sme glasovati za toliko kandidatov, in sicer ne glede na kandidatno listo, kateri ti kandidati pripadajo, kolikor je občinskih svetovalcev, ki naj se izvolijo, če je teh svetovalcev manj kot 5; v vseh drugih primerih pa sme glasovati le za tolikšno število kandidatov, ki **odgovarjajo štirim petinam občinskih svetovalcev**, ki naj se izvolijo. Če to število vsebuje ulomek, se zaokroži navzgor na prihodnje celo število.
Glasovnica je veljavna, čeprav ni bilo označeno toliko kandidatov, kakor je občinskih svetovalcev, za katere sme volivec glasovati; prav tako je glasovnica veljavna, če je bil križ napravljen samo na znak kandidatne liste ali na četverokotnik poleg tega znaka. V tem primeru velja, da je bil glas oddan za vse kandidate na tej kandidatni listi.
Volivec, ki je napravil križ na znak kandidatne liste ali na četverokotnik poleg te liste, sme na izbrani kandidatni listi črtati eno ali več imen in označiti kandidate na drugih kandidatnih listah, dokler ne doseže tistega števila občinskih svetovalcev, za katero sme glasovati.

ČLEN XLVIII

Volivec glasuje za eno kandidatno listo tako, da na glasovnici s tintnim svinčnikom napravi znak na znaku kandidatne liste, za katero hoče glasovati, ali na pravokotnik, kjer je ta kandidatna lista natisnjena.
Poleg tega sme volivec tudi izraziti, da daje prednost (preferenco) in sicer le kandidatom na tisti kandidatni listi, za katero je glasoval.
Število preferenc, ki jih sme dati volivec, znaša v občini Trst 4, v drugih občinah pa 2.
Preferenčni glas da volivec tako, da s tintnim svinčnikom napiše priimek in ime ali samo priimek izbranih kandidatov tiste kandidatne liste, za katero je glasoval, in sicer na zato določenih črtah v srednjem delu glasovnice. Če ima več kandidatov iste kandidatne liste enak priimek, se mora vedno napisati ime in priimek in po potrebi ime očeta.
Če ima kandidat dva priimka, mora volivec, ki hoče preferenco, napisati eden ali drugi priimek izmed obeh. Če pa je možno zamenjati več kandidatov, mora označiti v vsakem primeru oba priimka.
Preferenca se sme izraziti tudi s tem, da se napišejo številke, s katerimi so tisti kandidati označeni na kandidatni listi, namesto da bi se napisali njihovi priimki.
Drugi znaki in druge označbe niso dovoljene.
Izražene preference, ki presegajo število preferenc, predvidenih za tisto občino, so nične; v tem primeru so veljavne le prve preference.
Preference, kjer kandidat ni označen s potrebno jasnostjo, tako da ga je moči razlikovati od vseh drugih kandidatov iste kandidatne liste, niso veljavne.
Preference, dane kandidatom druge kandidatne liste kakor je tista, za katero je bil oddan glas, niso veljavne.
Preferenčni glas mora biti izražen tudi v primeru, če hoče volivec dati preferenčni glas tistim kandidatom, ki so na vrhu kandidatne liste, za katero je glasoval.
Če volivec ne označi jasno nobenega znaka kandidatne liste, pač pa napiše eno ali več preferenc za kandidate ene in iste kandidatne liste, velja, da je glasoval za tisto kandidatno listo, kateri pripadajo tisti izbrani kandidati.
Preference, izražene s številkami na isti črti, so nične, če so dvomljive.

ČLEN XLIX

Ko je opravil operacije, predpisane v členu XLV, mora predsednik volilnega urada
1) zapreti drugo glasovalno skrinjico, ali obe glasovalni skrinjici, če sta obe določeni za hrambo glasovnic po glasovanju, ter napraviti zavoj s spisi o operacijah, ki so bile že izvršene, in o tistih operacijah, ki se morajo opraviti naslednji dan;
2) odrediti, da se ta zavoj opremi z označbo sekcije, s pečatom, z žigom volilnega urada ter s podpisi predsednika in najmanj dveh skrutinatorjev ter volivcev, ki bi želeli se podpisati;
3) Preložiti skrutinij na naslednje jutro in poskrbeti za to, da se dvorana zastraži tako, da nihče ne more vstopiti.
Te operacije se morajo opraviti po tem vrstnem redu: vsaka operacija se mora posvedočiti v zapisnik, kjer se morajo zabeležiti tudi vsi ugovori, protesti in tozadevni sklepi.
Če glasovalna skrinjica ni bila zapečatena ali če manjka podpis predsednika, ima to za posledico neveljavnost volilnih operacij.

ČLEN L

Če je bila v občinah Trst in Milje sprejeta in izglasovana samo ena kandidatna lista, veljajo kandidati na tej kandidatni listi za izvoljene, če je ta kandidatna lista dobila tolikšno število veljavnih glasov, ki znaša vsaj 50% glasovalcev in če je glasovalo vsaj 50% volivcev, vpisanih v volilne imenike tiste občine. V drugih občinah veljajo za izvoljene tisti kandidati, ki so dobili tolikšno število veljavnih glasov, ki znaša vsaj 20% glasovalcev pod pogojem, da je glasovalo vsaj 50% volivcev, vpisanih v volilne imenite tiste občine.
Če je glasoval manjši odstotek volivcev, kakor je določeno v prejšnjem odstavku, so volitve neveljavne. Prav tako so neveljavne volitve, če je ostala neizpolnjena več kot polovica mest, dodeljenih tisti občini.

ČLEN LI

V treh dneh po zaključitvi štetnih operacij, mora župan razglasiti izide volitev in o tem obvestiti izvoljene osebe.

ČLEN LII

V roku treh dni od dneva, ko prejme zavoj s seznamom glasovanja, mora pretor pozvati skrutinatorje, da prisostvujejo odpretju zavoja, če to želijo. Ta seznam mora biti položen za čas 15 dni v sodni pisarnici preture, kjer mora biti na vpogled vsem volivcem.

ČLEN LIII

Ko je predsednik volilnega urada opravil v členu XLV predpisane operacije, mora pričeti s štetjem glasov.
Eden izmed skrutinatorjev, ki se mora določiti z žrebom, mora vleči glasovnice iz glasovalne skrinjice drugo za drugo, jih razganiti in izročiti predsedniku, ki mora glasno povedati glasove, razvidne iz glasovnic, ter glasovnice nato izročiti drugemu skrutinatorju.
Drugi skrutinatorji in tajnik morajo posebej zapisovati število glasov, ki jih posamezni kandidat sproti dosega med štetjem glasovnic, eden izmed njih pa mora to število javljati občinstvu.
Če se vloži kakršen koli ugovor glede posamezne glasovnice, se mora ta glasovnica takoj opremiti na hrbtni strani tako, kakor je predpisano v členu XLVI.
Po štetju mora predsednik prešteti glasovnice in ugotoviti, če število glasovnic odgovarja številu glasovalcev.
Vse zgoraj omenjene operacije se morajo izvršiti brez prekinitve po zgoraj določenem vrstnem redu.
Izvršitev in izid vsake posamezne operacije se mora zapisati v zapisnik.

ČLEN LIV

Če se zaradi števila občinskih svetovalcev, ki naj se izvolijo, ali zaradi števila glasovalcev štetje glasov (skrutinij) ne more zaključiti v treh urah po skrajnem roku, ki je v členu XLIV določen za glasovanje, mora predsednik zapečatiti glasovalno skrinjico in vse spise o poslovanju volilnega urada dati v ovoj, ki ga mora zapečatiti z žigom volilnega urada; ta zavoj mora predsednik podpisati sam in ga dati podpisati vsaj dvema skrutinatorjema in tistim navzočim volivcem, ki želijo to storiti.
Predsednik mora nato poskrbeti, da se dvorana zastraži tako, da ne more nihče vstopiti vanjo.
Operacije štetja glasov se ne smejo prekiniti več kot enkrat in taka prekinitev ne sme trajati več kot 12 ur.
Predsednik mora obvestiti javnost o času, ko se bo glasovalna skrinjica znova odprla in se bodo operacije nadaljevale.
Če se ne upoštevajo predpisi prejšnjega odstavka kakor tudi, če se operacije štetja glasov nadaljujejo v drugem času, kakor je bil objavljen, ima to za posledico neveljavnost teh operacij.

ČLEN LV

Naslednje glasovnice so nične:
1) glasovnice, ki se razlikujejo od onih, ki so predpisane v členu XXVI, ali glasovnice brez žiga ali podpisov, predpisanih po členu XLI;
2) glasovnice, na katerih se je volivec označil ali kjer je napisal druge označbe kot one, predvidene v členu XLVII;
3) glasovnice, na katerih so znaki, o katerih se lahko sodi, da so napravljeni za to, da bi pokazali volivca;
4) glasovnice, na katerih je volivec glasoval za večje število kandidatov kot sme glasovati.

ČLEN LVI

Za izvoljene veljajo tisti kandidati, ki so dobili najvišje število glasov; če je število glasov enako, imajo prednost kandidati, ki so starejši.

ČLEN LVII

Ko predsednik zaključi skrutinij, mora vprašati navzoče, ali imajo kandidati, ki so dosegli najvišje število glasov, pogoje za pasivno volilno pravico; razlogi za pomanjkanje pasivne volilne pravice, ki se prijavijo proti kateremu koli izmed kandidatov, se morajo posvedočiti v zapisniku.
Končno mora predsednik objaviti izid skrutinija, ga posvedočiti v zapisniku in če ima občina samo eno volilno sekcijo, razglasiti izvoljene kandidate s pridržkom končne odločitve občinskega sveta v smislu člena LXVII.
Zapisnik se mora sestaviti v dveh izvodih in ga morajo na vsakem listu podpisati vsi člani volilnega urada na isti seji.
Potem ko je bil podpisan zapisnik, se mora seja takoj zaključiti.
En izvod zapisnika se mora položiti v občinskem tajništvu, kjer ga sme vpogledati vsak volivec.
Drugi izvod z vsemi prilogami se mora takoj položiti v zavoj, ki se mora zapečatiti z žigom urada in ki ga morajo podpisati predsednik in najmanj dva skrutinatorja, in se mora takoj poslati conskemu predsedniku skupaj z zavojem z glasovnicami, omenjenem v členu XLVI, zadnji odstavek; če ima občina več kot eno volilno sekcijo, se mora zavoj poslati predsedniku volilnega urada prve volilne sekcije, ki ga mora poslati naprej conskemu predsedniku, ko opravi operacije, omenjene v naslednjem členu.

ČLEN LVIII

Če ima občina več kot eno volilno sekcijo, mora predsednik volilnega urada prve volilne sekcije v 24 urah po zaključku skrutinija v vseh volilnih sekcijah sklicati predsednike drugih volilnih sekcij ali njihove namestnike in z njimi ponoviti izide skrutinija v vseh volilnih sekcijah, pri čemer pa ne sme spremeniti izida; ta predsednik odloča o morebitnih incidentih, ki se nanašajo na operacije, ki so poverjene tem predsednikom, in razglasi izvoljene kandidate s pridržkom končne odločitve občinskega sveta v smislu člena LXVII.
Tajnik prve volilne sekcije posluje kot tajnik na tej seji predsednikov in sestavi o njej zapisnik.
Zgoraj predpisane operacije so veljavne, če je navzoča vsaj večina oseb, ki imajo pravico biti navzoče.

ČLEN LIX

V ponedeljek ob 8. uri mora predsednik odpreti glasovalno skrinjico oziroma glasovalni skrinjici in pričeti s štetjem glasov, potem ko se je volilni urad znova konstituiral in ko se je ugotovilo, da so podpisi in pečati, pristavljeni prejšnji večer, ostali nepoškodovani.
Eden izmed skrutinatorjev, ki se mora določiti z žrebom, mora vleči glasovnice drugo za drugo, jih razganiti in jih izročiti predsedniku, ki mora glasno povedati znak liste in vse dane preference ter jih nato izročiti drugemu skrutinatorju, ki jih mora položiti k že pregledanim glasovnicam z istim znakom kandidatne liste.
Drugi skrutinatorji morajo posebej zapisovati in javljati število glasov, ki jih vsaka posamezna kandidatna lista in vsak posamezni kandidat sproti dosega tekom štetja glasov v skladu z danimi preferencami.
Skupno število glasovnic mora odgovarjati številu glasovalcev.
Če se vloži kakršen koli ugovor glede posamezne glasovnice, se mora ta glasovnica takoj opremiti na hrbtni strani tako, kakor je predpisano v členu XLVI.

ČLEN LX

Naslednje glasovnice so nične:
a) glasovnice, ki se razlikujejo od onih, ki so predpisane v členu XXVI, ali glasovnice brez žiga ali podpisov, predpisanih po členu XLI;
b) glasovnice, ki imajo sledove pisanja ali znakov, ki se morajo smatrati, da so bili napravljeni z zvijačnim namenom;
c) glasovnice, na katerih ni bil oddan glas za nobeno kandidatno listo ali za nobenega kandidata, ali kjer je bil oddan glas za več kot eno kandidatno listo, ali pri katerih ni mogoče ugotoviti voljene kandidatne liste.

ČLEN LXI

Ko se zaključi skrutinij, mora predsednik ugotoviti izid skrutinija in ga posvedočiti v zapisniku.
Zapisnik se mora sestaviti v dveh izvodih in ga morajo na vsakem listu podpisati vsi člani volilnega urada na isti seji.
Potem ko je bil podpisan zapisnik, se mora seja takoj zaključiti.
Drugi izvod z vsemi prilogami se mora takoj položiti v zavoj, ki se mora zapečatiti z žigom urada in ki ga morajo podpisati predsednik in najmanj dva skrutinatorja, in se mora takoj poslati predsedniku osrednjega volilnega urada skupaj z zavojem z glasovnicami, omenjenim v členu XLVI, zadnji odstavek.

ČLEN LXII

Osrednji volilni urad obstaja iz predsednika tribunala ali sodnika, ki ga on določi, kot predsednika urada, ter iz tajnika in iz članov volilnega urada prve sekcije, kjer ima urad svoj sedež.
Predsednik osrednjega volilnega urada ima pravico na enako nagrado, kakor jo določa člen XXV za predsednike sekcijskih volilnih uradov.

ČLEN LXIII

V ponedeljek po glasovanju ob 16. uri, če je to mogoče, ali najkasneje v torek zjutraj, mora predsednik sklicati osrednji volilni urad in ponoviti izid glasovanja v vsaki posamezni sekciji, pri čemer pa ne sme spreminjati teh izidov.
Nato mora določiti volilno število vsake posamezne kandidatne liste, volilno številko vsake posamezne skupine kandidatnih list in individualno volilno številko vsakega posameznega kandidata.
Volilna številka kandidatne liste obstaja iz vsote vseh veljavnih glasov, ki jih je lista dosegla v vseh volilnih sekcijah občine.
Volilna številka skupine kandidatnih list obstaja iz vsote volilnih številk kandidatnih list, ki so povezane v to skupino.
Individualna številka posameznega kandidata obstaja iz volilne številke njegove kandidatne liste prištevši preferenčne glasove.
Mesta občinskih svetovalcev se dodelijo vsaki posamezni skupini kandidatnih list in vsaki nevezani kandidatni listi tako-le:
1) dve tretjini mest občinskih svetovalcev se dodelita skupini vezanih kandidatnih list ali tisti nevezani kandidatni listi, ki je dosegla najvišjo volilno številko skupine kandidatnih list ali kandidatne liste.
Če sta se dve tretjini mest dodelili skupini vezanih kandidatnih list, se razdelijo mesta med te kandidatne liste tako-le: volilna številka skupine vezanih kandidatnih list se deli s številom mest, ki so bila tej skupini dodeljena, in se tako dobi volilni količnik; nato se vsaki posamezni od teh vezanih kandidatnih list dodeli toliko občinskih svetovalcev, kolikorkrat je volilni količnik obsežen v volilni številki vsake posamezne kandidatne liste. Če pri tem mesta preostanejo, se dodelijo tistim vezanim kandidatnim listam, ki so imele pri delitvi največje ostanke, če so pa ti ostanki enaki, tisti kandidatni listi, ki je dosegla najvišjo volilno številko;
2) preostala mesta se dodelijo ostalim skupinam vezanih kandidatnih list in nevezanim kandidatnim listam po postopku, določenem v točki 1) tega odstavka.
Če je katera skupina vezanih kandidatnih list ali katera nevezana kandidatna lista, omenjena v točki 1), dosegla večje število veljavnih glasov kot dve tretjini vseh veljavnih glasov, oddanih za vse kandidatne liste, se razdelijo mesta po postopku, predpisanem v zgornji točki 1), med vse kandidatne liste.
Potem ko je osrednji volivni urad določil število občinskih svetovalcev za vsako posamezno kandidatno listo, mora sestaviti vrstni red kandidatov vsake posamezne kandidatne liste po volivnih številkah, ki so jih dosegli.

ČLEN LXIV

Če je najvišjo volivno številko doseglo dvoje ali več kandidatnih list ali skupin vezanih kandidatnih list in ni mogoče določiti kandidatne liste ali skupine vezanih kandidatnih list, kateri naj se dodelita dve tretjini razpoložljivih mest, se morajo mesta razdeliti proporcionalno med vse kandidatne liste ali skupine vezanih kandidatnih list na podlagi njihove volivne številke po določbah točke 1) prejšnjega člena.

ČLEN LXV

V skladu z volilnimi izidi, ki jih je ugotovil osrednji volilni urad, mora predsednik proglasiti za izvoljene, dokler ni doseženo število mest, ki gre vsaki posamezni listi, tiste kandidate, ki so po vrstnem redu, omenjenem v zadnjem odstavku člena LXIII, dosegli najvišje individualne volilne številke in če so te številke enake, tiste, ki imajo prednost po vrstnem redu kandidatne liste; še prej pa mora pozvati navzoče volivce, da prijavijo morebitne zadržke proti pasivni volilni pravici izvoljenih oseb, nekvarno odločbi občinskega sveta v smislu člena LXVIII.

ČLEN LXVI

Predstavniki kandidatnih list imajo pravico prisostvovati operacijam osrednjega volilnega urada v tistem delu dvorane, ki je rezerviran za urad.
Osrednji volilni urad odloča o vseh incidentih v zvezi z operacijami, ki so mu poverjene.
Vse opravljene operacije, incidenti, sprejeti sklepi, prijave zadržkov proti pasivni volilni pravici izvoljenih kandidatov se morajo zabeležiti v zapisniku; zapisnik se mora sestaviti v dveh izvodih in ga morajo na vsakem listu podpisati predsednik in vsi člani urada.
En izvod zapisnika se mora položiti v občinskem tajništvu, kjer ga sme vpogledati vsak volivec. Drugi izvod z vsemi prilogami se mora takoj staviti v ovoj, ki se mora zapečatiti z žigom urada in ki ga morajo podpisati predsednik in najmanj dva člana urada. Ta ovoj se mora takoj poslati conskemu predsedniku obenem z zapisniki sekcije ter z ovoji z glasovnicami, omenjenimi v členu XLVI, zadnji odstavek.

Členi LXVII do LXXIII določajo potrditev in nadomestitev izvoljenih kandidatov posebej za občine Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik in Repentabor ter za Trst in Milje.

Člena LXXIV in LXXV govorita o ugovorih proti volilnim operacijam v zvezi z izvolitvijo občinskih svetovalcev, oz. proti odločbam občinskega sveta.

Naslednji členi volilnega zakona govore o kazenskih določbah.

Tretji del zakona navaja prehodne in zaključne določbe.

VREME Vremenska napoved za danes: lepo sončno vreme s porastom temperature. — Včerajšnja najvišja temperatura je bila v Trstu 12.8; najnižja pa 6.4 stopinj.

RADIO Opozarjamo vas na sledeče oddaje: Jug. cone Trsta: 20.00: Umberto Giordano: «Fedora», opera v 3 dejanjih. — Trst II.: 18.15: Ravel: Kvartet v F-duru. 22.00: Sibelius: Simfonija št. 5. — Trst I.: 14.00: Maria Caniglia v «Moč usode». 22.00: Lina Lama igra na violi. — Slovenija: 16.00: Slovenska simfonična glasba. 18.30: Napevi iz romantičnih oper.

Naš tedenski pregled

Še en teden manevrov okoli Trsta — tako bi lahko krstili preteklih sedem dni. Mešetarjenje v Londonu se je začelo, kot je bilo napovedano, in če so se v angleški prestolnici potrudili in dali nekaj «pomirljivih izjav», to vse ne more zabrisati dejstva, da so se pogajanja — ilegalna glede na mirovno pogodbo — vendarle začela.

Rezultat konference je pravzaprav postranska stvar. Enostranska dokončna rešitev tržaškega vprašanja je danes nemogoča — to je jasno pokazal odločni nastop jugoslovanskih narodov in jugoslovanske vlade. Toda na poti k tej dokončni enostranski rešitvi je mnogo stopnic; precej jih ima Italija že za seboj, po Londonu pa se bo povzpela še za kakšno više.

To je tehnika italijanske diplomacije — postopno razbijanje mirovne pogodbe, ki ni samo — in to moramo imeti dobro pred očmi — zadnja posledica poraza italijanskega fašizma v zadnji vojni, temveč obsodba italijanskega imperializma sploh, v katerem je fašizem samo stopnja, samo posebna izrazna forma. Mirovna pogodba pomeni konec vseh imperialističnih sanj. Njeno razbijanje na vseh področjih je danes glavni cilj italijanske diplomacije; preko razbijanja določb te pogodbe o Trstu gre pot do razbijanja njenih teritorialnih določb sploh. In naj se ne motijo tisti, ki mislijo, da bodo zopet oživelo imperialistično požrešnost nasitili s kosom slovenske zemlje — ne, če bo šel razvoj na to pot in če ne bo nikogar, ki bi ga ustavil, pride na vrsto tudi Nica, Tunis, Korzika, Malta, spet Libija, Somalija (tam je že italijanska «zaupna» uprava, skratka, podoben trojanski konj, kot so razni Palutani, Bartoliji in drugi v Trstu) in kdo ve kaj še.

To so misli, ki se nam vzbujajo ob londonskem barantanju — nam, ki so nas bridke izkušnje naučile, da gledamo dalje od nosa.

Zdi se, da v Rimu niso zadovoljni s tem, kar se jim v Londonu verjetno obeta. Že samo to bi moralo dati misliti tistim, ki so jim danes pripravljeni izpolniti vsaj del želja. Italijansko časopisje glasno zahteva, naj se okvir londonskih razgovorov razširi in obenem namiguje, da general Winterton Rimu ni ravno «persona grata». Tako je «Corriere della Sera» pisal, kako lepo je bilo v Trstu, ko je ZVU vodil «Amerikanec Airey». Tu človek ne ve, ali je «najresnejši italijanski list» tako slabo poučen, ali pa računa z nepoučenostjo svojih čitateljev. Bolj verjetno bo drugo.

Medtem se v Italiji že širi predvolilna psihoza in posega — iz Rima — tudi v Trst. Zadnji De Gasperijev govor je že v znatni meri posegel na tržaško volilno področje. Spominjamo se še, s kako «očetovsko skrbjo» se je lani De Gasperi zavzel za razne zadeve v zvezi s tržaškimi volitvami, da se je tako rekoč osebno postavil ne le za vrhovnega glavarja iredentistične volilne taktike v Trstu, temveč za arbitra volitev sploh. Prvo se mu je ponesrečilo (spomnimo se zgodbe o «enotni listi»), drugo se mu je pa posrečilo z odložitvijo volitev, ki mu je potem prinesla uvedbo italijanskega volilnega zakona.

Letos se zdi, da hoče De Gasperi postaviti tržaške volitve čisto v znak borbe za Italijo; dale bi naj nekako potrdilo, da Tržačani — ne glede na politično pripadnost — zagovarjajo italijansko rešitev vprašanja STO. V Rimu vedo, da jim bo «apparentamento» prinesel največ večino v občinskem svetu, da pa sam na sebi še ne more ustvariti «plebiscitarnega» glasovanja za Italijo. Zato skrbi De Gasperi, da bi čim več glasov spravil na skupni imenovalec «italijanske rešitve». Kominformovska igra, zlasti pa še Vidalijevi nastopi v Južni Italiji, mu pri tem znatno pomagajo. Kot je že poudaril neki tržaški dnevnik, pomeni zadnji De Gasperijev govor tudi prigovarjanje kominformistom, da bi se odkrito izrekli, da so za to, da se Trst vrne pod Italijo, da se za to izreče ne le Togliatti, temveč tudi Vidali, in ne morda v Bariju, temveč v Trstu.

Ta De Gasperijeva igra šepa; ne upošteva namreč, da bo Vidali tisti hip, ko bo šel na volitve v znamenju borbe za Italijo, ostal brez volivcev. To pa ve Vidali; zato je pričakovati, da bo v prihodnjih tednih napel vse sile, da bi se pokazal kot najčistejši zagovornik STO; glasovi pa, ki jih bo zbral, se lahko štejejo za italijanske tudi kasneje.

V Rimu so tudi namenoma izbrali datum volitev; zdi se, da je bilo Scelbovo obotavljanje glede določitve točnega termina za italijanske upravne volitve v veliki meri povezano s pričakovanjem, da bodo volitve razpisane tudi v Trstu. Volitve bodo 25. maja, 24. maja pa je obletnica italijanskega vstopa v vojno proti svojim nekdanjim zaveznikom leta 1915. Ta datum daje možnost za marsikaj prav na dan pred volitvami, obenem pa tržaške volitve simbolično povezuje s cilji, zaradi katerih je Italija nenadoma preskočila iz enega tabora v drugega; senca 600.000 mrtvih (ki jih po uradni statistiki ni niti 400 000) za uresničenje požrešnih sanj italijanskega imperializma naj prav pred volitvami zasenči Trst in — zakaj ne — z organiziranimi neredi (kako lahko jih je organizirati, smo videli pred nekaj tedni) prepreči izvedbo volitev, če bi kazalo slabo.

Simbolika je, se zdi, v Rimu priljubljena stvar. Sodišču v Lucci, ki si je privoščilo praznik vsako soboto popoldne in vsak ponedeljek, vmes pa obširne prekinitve, se je z razglasitvijo sodbe tako mudilo, da jo je izreklo kar v nedeljo. Ta nenadna vnema bo nemara bolj razumljiva, če se spomnimo, da je bila ta nedelja prav obletnica roparskega fašističnega napada na Jugoslavijo. V tem znamenju je bila tudi sodba — sodišče je izreklo strožje kazni, kot je zahteval sam javni tožilec, ki si je s svojo šovinistično strupenostjo priboril neslavno slavo.

In potem pokličejo nekaj učiteljev in profesorjev iz cone B (kakšnih sredstev se pri tem poslužujejo, smo videli na procesu v Kopru, ki je tudi razkril, da prihajajo ukazi neposredno iz Rima) in jočejo o terorju....

r. c.

Trumanova poslanica

v zvezi z Japonsko

WASHINGTON, 7. — V poslanici kongresu poudarja Truman, da se mu mora takoj podaljšala za 60 dni izredna oblast, ki jo je imel med vojno z Japonsko. Z druge strani je predstavnik državnega departmana Michael Mac Dermott izjavil, da bi Truman lahko odložil podpis mirovne pogodbe z Japonsko, ki jo je kongres odobril pretekli mesec, dokler se ne bo kongres izrekel o njegovi zahtevi za podaljšanje izrednega pooblastila, ki bi zapadlo ob koncu okupacije na Japonskem.

PALERMO JE BIL V TRSTU PORAŽEN Z 2:0 (1:0)

Triestina se smeje nad nesrečo drugih

Curti zopet najboljši na igrišču. Pri domačinih je zadovoljila obramba

Bogatejša za dve točki je Triestina napravila tudi velik skok v lestvici: z osemnajstega na trinajsto mesto. Za to pa se mora zahvaliti tudi ekipam Coma, Padove, Vidma in drugim, ki so izgubile svoje tekme in tako indirektno spravile Triestino na sredo lestvice.

Boscolov gol, ki je prišel v 2. minuti igre je deloval kot mrzla prha na goste, medtem ko je v Triestini prebudil up do zmage. Ta gol je tudi poživil igro in ji dal pečat borbenosti. Jasno je, da je Palermo prešel v napad, a je tržaška obramba delovala kot še nikoli doslej. Vendar bi tudi to obrambo predrli napadalci, ki bi imeli več smisla pri streljanju na gol; to je manjkalo Palermu, ki je tehnično odličen, vendar se vsak igralec pred golom zmede. Isto velja tudi za Triestino, le z razliko, da je bil tu Curti, ki je stalno prežal in zalagal ostale tovariše z žogami, ki so kar vabile k strelu. Koliko prilik je imel Ispiro, De Vito in še posebno Ciccarelli, ki pa je bil v nedeljo zelo netočen v streljanju in precej nervozen! Nasprotno pa je half-linija, sestavljena iz Petagne, Mariuzze in Begnija, bila najboljši sektor na igrišču. Triestina je pokazala tudi še nepoznano vzdržljivost; vse do končnega žvižga nismo opazili trudnosti, kot se je to dogajalo še nedavno. Morda je to hibo odpravil Curti, ki gradi akcije in skoraj ne dopušča, da bi tržaški napadalci zaman tekali skozi nasprotnikov obrambni zid. Curti namreč včasih zadrži igro v pričakovanju, da se tovariši razporedijo pred golom in šele tedaj poda prostemu soigralcu. Na podoben način je včeraj začel akcijo, ki se je končala z drugim — zmagonosnim — golom. Žogo je podal prostemu Petagni, ki jo je brez premišljanja poslal Boscolu. Ta se je v sprintu močno približal golu, vendar v zadnjem trenutku podal Ispiru. Pričakovali smo strel, a tega ni bilo: Ispiro je raje podal prostemu De Vitu, ki je po kratki zmedenosti sprožil žogo ki je obstala nebranljivo v mreži.

Dogodek za Triestino je, da sta obe krili Boscolo in tudi De Vito — zabili gol. Tega že dolgo ne pomnimo, vendar vse kaže, da sta oba na dobri poti. Izboljšal se je posebno De Vito, a tudi Boscolo je postal nevarnejši. Njegov gol je bil višek premetenosti. De Vito je streljal kot, Boscolo ni skočil v zrak, kot bi bilo pričakovati, temveč se je preril med obrambo in v ugodnem trenutku z glavo spremenil smer žoge. To se je zgodilo s tako naglico in tako spretno, da je marsikdo mislil, da je De Vito streljal iz kota naravnost v mrežo.

Tudi v nedeljo je bil Curti najboljši mož na igrišču, čeprav zasluži pohvalo cela enajstorica domačinov in še posebno obramba (Nuciari je imel malo dela) in half-liniji. Palermo je pokazal prijetno igro, vendar je imel tudi nekaj smole; njihov branilec Boldi je svoje mesto prepustiti Gimoni, medtem ko se je sam preselil na levo krilo, kjer je pač naredil kar mu je poškodovana noga dovoljevala.

D. M.

REZULTATI:

Juventus - Sampdoria (igrano v soboto)	2-1
Fiorentina - Como	5-0
Lazio - Padova	5-0
Napoli Torino	4-0
Novara - Lucchese	1-0
Milan - Inter	2-1
Pro Patria - Bologna	2-0
Spal - Legnano	3-1
Triestina - Palermo	2-0
Atalanta - Udinese	3-0

LESTVICA:

Juventus	28	21	4	3	78	25	46
Milan	28	15	10	3	64	26	40
Inter	28	17	5	6	65	25	39
Lazio	28	11	10	7	45	35	32
Napoli	28	13	5	10	43	30	31
Fiorentina	28	12	7	9	37	27	31
Spal	28	11	9	8	41	35	31
Novara	28	11	8	9	45	45	30
Sampdoria	28	10	8	10	34	29	28
Palermo	28	9	10	9	32	37	28
P. Patria	28	8	11	9	34	49	27
Bologna	28	9	7	12	29	38	25
Triestina	28	9	6	13	32	43	24
Torino	28	8	8	12	25	37	24
Lucchese	28	8	7	13	26	37	23
Como	28	10	3	15	34	52	23
Padova	28	8	7	13	33	51	23
Udinese	28	7	9	12	33	51	23
Atalanta	28	8	6	14	29	46	22
Legnano	28	2	6	20	25	66	10

Drugi gol je zapečatil usodo Palerma. A vratar Bertocchi ni mogel ničesar proti strelu De Vita.

JUGOSLOVANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Borba za prvo mesto postaja vedno trša

V jugoslovanskem nogometnem prvenstvu favoriti zopet zmagujejo. Tako je v prvi skupini Dinamo visoko porazil Lokomotivo z rezultatom 5:2 (2:0), Partizan pa Mačvo s 6:3 (3:0). Pri zmagovalcih je po daljšem premoru zopet nastopil Bobek, kar se je igri moštva močno poznalo.

Druga skupina: Vojvodina je gostovala v Skoplju in proti pričakovanjem zmagala s 3:0 (1:0). Zmaga je popolnoma zaslužena in bi lahko bila še višja, ako igralci Vojvodine ne bi preveč kombinirali.

Iz borbe dveh enakovrednih nasprotnikov se je izcimila zmaga Zagreba nad Sarajevom z rezultatom 3:2 (2:1).

BSK je v drugem polčasu popolnom razbil Vardar. Razigrani napadalci beograjskega moštva so zabili kar 5 golov. Rezultat tekme: 6:1 (1:1).

I. SKUPINA:

Lokomotiva	6	4	0	2	10: 6	8
Dinamo	6	4	0	2	14:11	8
Vojvodina	6	3	0	3	12:10	6
Rabotnički	6	3	0	3	10:10	6
Partizan	6	3	0	3	10:11	6
Mačva	6	1	0	5	7:15	2

II. SKUPINA:

Hajduk	6	4	0	2	12: 7	8
Crv. zvezda	6	4	0	2	11:12	8
Vardar	6	3	0	3	10:10	6
BSK	6	2	1	3	11: 6	5
Zagreb	6	2	1	3	5: 7	5
Sarajevo	6	2	0	4	6:13	4

Odred - Železničar 5:0

Rezultati slovenskega nogometnega prvenstva:

Železničar (Maribor) - Korotan 2:1 (1:0); Mura - Kladivar 1:1 (1:1); Branik - Nafta 2:1 (1:0); Odred - Železničar (Ljubljana) 5:0 (1:0); Rudar - Sloga 2:0 (1:0).

LESTVICA:

Železničar M.	4	3	1	0	12: 6	7
Rudar	4	3	0	1	5: 1	6
Odred	4	3	0	1	18: 4	6
Branik	4	3	0	1	10: 3	6
Nafta	5	4	0	2	8: 7	6
Korotan	4	2	1	1	8: 5	5
Železničar Lj.	4	1	1	3	6:10	3
Mura	4	0	1	3	3:14	1
Kladivar	4	0	1	3	1: 8	1
Sloga	5	0	1	4	1:14	1

LONDON, 7. — Arsenal se je z zmago nad Chelseja z rezultatom 3:0 (1:0) plasiral v finale tekmovanja za angleški pokal. Prva polfinalna tekma se je končala v soboto z rezultatom 1:1. Danes je razlika v kvaliteti obeh enajstoric bila dovolj razvidna in je Arsenal po krasni igri zasluženo zmagal.

V sredo 9. aprila t. l. bodo odigrali na igrišču pri Sv. Ivanu nogometno tekmo med enajstoricama Betfor in Civilne policije. Vstop na igrišče brezplačen.

ISTRSKO OKROŽNO NOGOMETNO PRVENSTVO

Vrstni red nespremenjen

V prijateljski tekmi je Izola visoko porazila ljubljanski Krim

Najvažnejša tekma nedelje je bila med koprskim Partizanom in Umagom. Tekma je odločala o tretjem, četrtem odnosno petem mestu. Umag je z zmago utrdil svoj položaj na lestvici in se celo nevarno približal Piranu. Tekma Partizan - Umag (2:3) je bila tipično prvenstvena, grda toda napeta in zanimiva. Partizan je vodil z 2:1, pa je tekmo izgubil, ker se ni znal pravilno braniti, je igral s petimi rezervami.

Veliko presenečenje je pripravila koprska Meduza, ki je odvzela eno točko Piranu na njegovem igrišču. Z malo več sreče bi Koprčani lahko zmagali, kar so tudi zaslužili.

Moštvo Brtonigle je doma premagalo moštvo Solin, ki preživlja trenutno krizo. Rezultat tekme je 4:2.

V Bujah sta Strunjan in domače moštvo odigrali prijateljsko tekmo, ker ni bilo sodnika. Zmagale so Buje z 1:0.

Aurora je dobila zastonj dve točki, ker ni bilo v Koper moštva iz Novega grada.

Tekme Izola - Rdeča zvezda niso odigrali, ker je moštvo Izole igralo z ljubljanskim Krimom in z zmago (4:0) dokazalo, da bo trd oreh prihodnje leto moštvom iz Slovenije. Moštvo Krima je zaigralo lepo. Igralci so zapustili najboljši vtis s svojo disciplino ter so v tem lahko zgled moštvom, ki nastopajo v Istrskem nogometnem okrožnem prvenstvu.

Rezultati tekem: Brtonigla - Soline 4:2; Partizan - Umag 2:3; Piran - Meduza 0:0. Ostalih tekem niso odigrali.

Lestvica je naslednja: Izola 35 točki, Piran 29, Umag 26, Aurora 22, Partizan 21, Strunjan 20, Soline 16, Meduza 10, Brtonigla 13, Rdeča zvezda 10, Buje 8 in Novi grad 5 točk.

PNS

JADRANSKI VELESLALOM OB MEDNARODNI UDELEŽBI

Zmagal je Mulej

Glavni favorit Avstrijec Senger je izpadel iz borbe zaradi tehnične napake - Megla in sneg ovirala tekmovanje

Jadranskemu veleslalomu vreme ni bilo naklonjeno. Kmalu po deseti uri, ko so številni gledalci začeli polniti severno pobočje Snežnika, kjer je bila speljana proga, so se iz za bližnjih vrhov pripodile meglice, sprva prozorne, nato vedno gostejše. Tako je Ciril Praček, ki je imel startno številko 1, zavozil že pri prvih vratih v belino in izginil nekaj metrov nato iz vida. V takih pogojih je vozil ves elitni razred in šele proti koncu je v spodnjem delu proge vidljivost zopet postala zadovoljiva. Ni treba poudariti, da so časi vseh tekmovalcev zaradi tega bili slabši, kajti vsaka sigurna vožnja je v takem vremenu nemogoča, dober refleks in velik pogum pa prepotrebna stvar.

To je bila prva pomanjkljivost nedeljskega tekmovanja in za njo nimajo prireditelj prav nobene krivde, razen te, da se tekmovanje ni začelo bolj zgodaj, a še tega so bile krive objektivne ovire. Nekaj drugačna je stvar pri drugem madežu tekmovanja:

Med tremi avstrijskimi vozači je bil brez dvoma najboljši Hans Senger. O njem naj zadostuje to, da je na letošnji olimpiadi imel v prvem spustu pri slalomu skupno z Norvežanom Eriksenom najboljši čas in da je v drugem le zaradi banalnega padca izpadel iz konkurence za zlato medaljo. Gledali smo ga v nedeljo in brez kronometra je bilo jasno, da sta zmagovalca lahko samo dva: on ali Tine Mulej. Žal pri startu zaradi poškodovane telefonske linije Sengerju niso izmerili časa in ni mogel biti uvrščen v službeno lestvico.

Mulej je tako zmagal precej poceni, saj mu ostali niso bili enakovredni nasprotniki. Precej je razočaral Štefe, ki mu ni «šlo». Zapustili pa dober vtis predvsem Avstrijec Hermann Nogler, od katerega nismo toliko pričakovali, Jože Ilija in Milan Janc, ki je postal mladinski prvak Jadranskega slaloma. Cvenkelj se je ni «šlo». Zapustili pa so dober plasiral realno.

Tehnični rezultati:

Člani: 1. Tine Mulej 1:18.4; 2. Herman Nogler (Avstrija) 1:24.1; 3. Cvenkelj Franc (Prešeren) 1:26; 4. Ivan Sevčnikar (Branik Mrb.) 1:26.4; 5. Ciril Praček (Gregorčič, Jesenice) 1:27.2; 6. Marjan Magušar (Enotnost) 1:27.3; 7. Ilija Jože (Triglav) 1:27.4; 8. Janko Štefe (Ljubelj, Tržič) 1:28.5; 9. Ivo Vovk (Gregorčič) 1:28.4; 10. Jože Bertoncelj (Gregorčič) 1:32.1; mladinci: 1. Milan Janc (Enotnost) 1:33.2; 2. Jože Klinar (Gregorčič) 1:39; 3. Dušan Šober (Polet, Maribor) 1:44.

m. v.

V bodoče filmske zvezde

rekrutirane med konji?

NOTTINGHAM, 7. — Lastnik elegantnega kinematografa v Nottinghamu je prišel na originalno idejo. Vprašal je konjskega trenerja Franca Cotona, ali ne bi gledanje konjskih dirk na filmskem platnu koristilo konju Black Diamondu, ki bo v ponedeljek nastopil na važnem tekmovanju. «Škodilo gotovo ne bo — je odgovoril trener — in kdo ve, morda bo celo koristilo. Ideja ni neumna. Konji imajo v sebi precej inteligence.

Tako sta danes zjutraj Black Diamond in Eastern Prince zasedla svoji mesti v prvih vrstah, namenjenih častnim gostom. Oba konja je predvajanje močno zanimalo in so jima vrteli cel film celo vnovič. Ob tem drugem predvajanju je Black Diamond bil nekoliko zdolgočasen in je tresel z glavo, medtem ko je Eastern Prince še povečal svoje zanimanje in odšel bliže k platnu, da bi natančneje videl podrobnosti. Po koncu strokovnega filma oba konja nista prisostvovala redni predstavi «Sinovi mušketirjev». Ne ve se zakaj. V ponedeljek bomo videli koliko ta sistem pomaga.

MUENCHEN, 7. — Svetovni prvak Herbert Klein je postavil na nemškem plavalnem prvenstvu dva državna rekorda. 100 m prsno je plaval v 1:07.4; 200 m pa v 2:34.1.

* * *

ANTWERPEN, 7. — Belgija je v nedeljo premagal v mednarodni nogometni tekmi Holandsko z rezultatom 4:2 (2:2).

* * *

MARSEILLE, 7. — Rezultati teniškega turnirja v Marseillu: moški finale: Mitič (Jugoslavija) : Ducos De La Hailile 6:2, 6:3. Moške dvojice: Mitič - Palada (Jugoslavija) : Ducos De La Haille - Lemyse (Francija) 6:1, 6:3.

KINO

V TRSTU

Rossetti. 15.30: «Tesnoba», Ch. Boyer in I. Bergmann.
Excelsior. 16.30: «Ekspres pri Pekingu», J. Cotten.
Nazionale. 16.00: «Don Camillo», G. Cervi in Fernandel.
Fenice. 16.30: «Zadnje srečanje», Alida Valli in A. Nazzari.
Filodrammatico. 16.00: «Obsojeni», G. Ford.
Arcobaleno. 16.00: «Jastrebi ne letijo», A. Steel in D. Sheridan.
Astra Rojan. 16.30: «Bahamski prelaz», S. Hayden in Carrol.
Alabarda. 16.00: «Nehvaležno srce», C. Del Poggio.
Armonia. 15.30: «Rosauro Castro», P. Armendariz, in N. Douglas.
Ariston. 16.00: «Mi, ki se imamo radi», A. Blyth in J. Granger.
Aurora. 14.40: «Samson in Dalila», V. Mature in H. Lamarr.
Garibaldi. 15.00: «Prekleta karavana», J. Mc Crea.
Ideale. 16.00: «Državni udar v Kaktusu Greku», G. Storm.
Impero. 15.30: «Greh», B. Davis.
Italia. 16.00: «Izgubljeni angeli», M. O'Brien in J. Craig.
Kino ob morju. Zaprto.
Moderno. 16.00: «Mestni ključi», C. Gable.
Savona. 15.00: «Sončna pomlad», J. Mac Donald in C. Jarman.
Viale. 14.30: «Kon—Tiki» in «Lovci na glave».
Vittorio Veneto. 16.00: «Castihlepna», B. Davis in B. Sullivan.
Azzurro. 16.00: «Car na morju Juga», J. Simmons in Houston.
Belvedere. 16.00: «Razkropljeno pleme», J. Weissmüller.
Marconi. 16.00: «Rodolfo Valentino», A. Dexter.
Massimo. 16.00: «Crkni, zverodgled».
Novo cine. 15.30: «Kameniti cvet» in «Življenje v gozdu».
Odeon. 16.00: «Tokio Joe», A. Knox.
Radio. 16.: «Sahara», A. Nazzari.
Venezia. 16.00: «Ženske in zločinci».

RADIO

JUGOSLOVANSKE CONE TRSTA
254,6 m ali 1178 kc

TOREK, 8. aprila 1952

6.45 Jutranja glasba. 7.00 Poročila. 7.15 Jutranja glasba. 13.30 Poročila. 13.45 Lahka glasba. 14.00 Igra orkester JLA iz Portoroža. 14.35 Iz Bele krajine na Štajersko v narodni pesmi. 18.00 Slovenska klavirska tvornost. 19.00 Veliki glasbeniki v luči anekdot. 19.30 Poročila. 20.00 Umberto Giordano «Fedora», opera v 3 dej. 23.05 Zadnja poročila.

TRST II.
306,1 m ali 980 kc-sek

7.15 Poročila. 7.30 Jutranja glasba. 11.30 Glasba iz revij. 12 Novi svet. 12.45 Poročila. 13.00 Glasba po željah. 14.00 Poročila. 17.30 Plesna glasba. 18.15 Ravel: Kvartet v F-duru. 18.43 Lahke melodije. 19.30 Komorna glasba. 19.45 Poročila. 21.00 Dramatizirana povest. 21.30 Priljubljene melodije. 22.00 Sibelius: Simfonija št. 5. 23.15 Poročila.

TRST I.

7.45 Jutranja glasba. 11.15 Lahka glasba za orkester in harmoniko. 12.15 Pianist Arthur Rubinstein. 14.00 Maria Caniglia v «Moč usode». 18.00 Neapeljski orkester. 18.45 Poje kvartet Stars. 19.25 Briljantna glasba. 22.00 Lina Lama igra na violi. 22.45 Sibelius: «Rakastava». 23.30 Plesna glasba.

SLOVENIJA
327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

12.00 Opoldanski koncert. 12.30 Poročila. 12.40 Zabavna glasba. 13.00 Slovenske narodne pesmi s plošč. 15.00 Poročila. 15.10 Zabavna glasba. 15.30 Želeli ste — poslušajte! 16.00 Slovenska simfonična glasba. 17.10 Poje ženski zbor «France Prešeren» iz Kranja. 17.40 Kaj je to — koral? 18.30 Napevi iz romantičnih oper. 19.30 Poročila. 20.00 Radijski feljton. 20.15 Igrajo violinisti: Miran Viher, Jelka Stanič in Igor Ozim. 21.00 Novela Luigia Pirandella. 21.20 Igra Zabavni orkester Radia Ljubljana. 22.00 Poročila.

BOG Triglav

41.

ZGODOVINSKA POVEST

France Bevk

Ilustrira JANEZ VIDIC

«Studenec ste zamašili. Hišo ste nam požgali»,

«Kje je oče?» so jo vprašali še trše,

«Ne vem».

«Ali hočeš postati kristjanka?»

«Ne».

«Bomo videli», je zamrmral Clugia.

Peljali so jo v cerkev in jo z zvezanimi rokami postavili h krstnemu kamnu.

«Volkica, ali se odpoveš hudiču?»

«Fanta so mi ubili», je odgovorila. «Koga bom zdaj ljubkala?»

«Ali se odpoveš hudiču?» so jo znova vprašali.

«Ne vem, kaj je to».

«Ali se odpoveš peklenskim duhovom?»

«Ne poznam jih».

«Ali se odpoveš vsem satanovim delom, bogovom in besom, ki te blodijo; Triglavu, Morani, Kurentu in vsem tistim, ki so njihovi tovariši v slabem?»

«Ne».

Clugia in navzoči so se spogledali.

«Satan jo ima v oblasti», je rekel redovnik. «Imamo sredstva, s katerimi smo izgnali že nekaterega hudiča. Naj se to zgodi na trgu vpričo vseh ljudi. Skličite Kobaridce, nihče naj ne manjka! Sam Bog mi je poslal to poganko; njene muke bodo rešile duše zakrknjencev».

Sklicali so preplašene vaščane in jih zgnali na trg.

Medtem so bili postavili oder, na katerem je do pasa goli krvnik razpostavil svoje mučilno orodje. Za mizo so sedeli Clugia, vikar in še nekateri. Okrog je stala vojska, za njo Kobaridci, ki so gledali in pridrževali sapo.

Pripeljali so Volkico, ki je imela roke zvezane na hrbtu in jo postavili na oder. Z globokim pogledom se je ozrla po ljudeh, nato čez njihove glave nekam v daljavo.

«Ali se odpoveš bogovom?» jo je vprašal Clugia.

«Ne», je odgovorila.

«Če se ne odpoveš, te bomo mučili. Odpovej se!»

«Pogumna je», so šepetali Kobaridci in solze so jim stopale v oči.

«Bodi!» je vzdihnil Clugia. «Tako si hotela, ne morem ti pomagati. Dajte jo na tezo», se je obrnil do rablja.

«Slecite jo!» je zavpil eden izmed Čedadcev. «Slecite jo!» Čarovnice so med mučenjem slačili do nagega.

«Slecite jo!» so zavpili tudi drugi, ki bi radi pasli poglede na dekliškem telesu.

Le Kobaridci so molčali.

Rabelj je pogledal inkvizitorja. Ta je molčal in krvnik Volkice ni slekel.

Oder je stal pod košatim drevesom. Z eno vrvjo je krvnik privezal Volkici rjave bose noge na kol, ki ga je bil zabil v tla, drugo vrv ji je ovil okrog rok in vrgel njen konec čez vejo. Konec vrvi je dal dvema pomočnikoma, ki sta stala onstran drevesa.

Krvnik je pogledal Francesca de Clugia. Ta je vprašal še enkrat, zadnjič:

«Ali se odpoveš?»

Volkica ga ni pogledala, ne mu odgovorila.

Krvnik je dal pomočnikoma znamenje. Potegnila sta za vrv, da se je dekliško telo neusmiljeno nategnilo in so se napele kite v členkih in v zapestjih. Kobaridci so jeknili. Volkica je stisnila zobe in se ni oglasila.

«Še!» je ukazal rabelj.

Prijeli so za vrv še trije možje, ki so na vso moč natezali, da se je telo stresalo, koža napela. Nekatere ženske so zajokale, Volkica pa je molče trpela.

«Ali se odpoveš?»

Sledil je strašen molk. Sovražni pogledi so viseli na vojakih in na inkvizitorju. Usmiljenja polne oči so gledale dekliško telo in obraz, ki se je spreminjal v bolečini. Volkica je komaj dihala, ko je zadrževala krik.

«Še!» je ukazal krvnik, ko je videl, da dekle na redovnikovo vprašanje ni odgovorilo.

Koža je začela pokati, kosti so šle iz sklepov. Volkica je zaradi bolečine zardela v obraz, nato je vsa pomodrila.

«Odpovej se Triglavu, besom in vsem, ki so z njimi v zvezi! Spoznaj vero pravega Boga, daj se krstiti!»

Med Kobaridci, ki so pridrževali sapo in trpeli polovico njene muke, se je oglašalo mrmranje. Ena izmed žensk je omedlela. Clugia je ukazal krvniku, naj odneha. Ta je Volkico spustil na pod in ji uravnal ude. Nato se je deklica onesvestila. Prinesli so kisa in jo zbudili k zavesti.

«Ali se odpoveš?» so jo vprašali.

«Ne», je odgovorila komaj slišno.

«Čakajo te nove muke....»

«Naj!»

Clugia je pomislil. Bilo mu je žal, da je začel s krvnikom. V ljudeh je videl usmiljenje do deklice in vsak hip hujše sovraštvo do njega. Zaradi ugleda je moral nadaljevati. Če bi zdaj prenehal, bi to zanj pomenilo poraz. Ljudje bi se še bolj zakrknili.

«Poskusite z ognjem!» je ukazal krvniku.

Rabelj je Volkico posadil na stol, ki je bil tako visok, da se ji noge niso dotikale tal. Roke in trup ji je privezal za oslonilo, tudi noge ji je zvezal in jih privezal. Stopil je k ognju in v veliko, široko ponev naložil živega oglja. Ponev je odnesel na oder in jo postavil pod dekletove noge.

(Nadaljevanje sledi)

Glavni urednik BRANKO BABIČ — Odg. urednik STANISLAV RENKO — UREDNIŠTVO ULICA MONTECCHI št. 6, III nad. — Telefon štev. 93-808 in 94-638 — Poštni predal 502 — UPRAVA ULICA SV FRANČIŠKA št. 20. — Telefonska št. 73-38 — OGLASI: od 8.30 12 in od 15 . 18 — Tel. 73-38 — Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. — Za FLRJ: za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din — Tiska Tiskarski zavod ZTT — Podruž.: Gorica. Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 11-32, Koper, Ul. Battisti 301a-I. Tel. 70

NAROČNINA: Cona A: mesečna 350, četrtletna 900 polletna 1700, celoletna 3200 lir. Fed. ljud. repub. Jugoslavija: izvod 10, mesečno 210 din. — Poštni tekoči račun za STO ZVU Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374 — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska Ljubljana Tyrševa 34 - tel. 2009 tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90332-7 — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.Z.O.Z. - TRST.